

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A nyomozás és esetfelvétélről.

Irta: Pfeiffer Károly százados.

Hol a szolgálat menete a járás és szakaszarancsnokok részéről kellően befolyásolva nem lesz; hol a csendőrök a nyomozás és esetfelvétel fogalmával tisztában nincsenek: gyakran látjuk, hogy a legcsekélyebb eset előfordultával is a járőrök az őrjáratok portyázásából nagy késésekkel vonulnak be. Nagy fáradtsággal hosszú utakat megtesznek ok nélkül. Igen, mert *nyomoznak* ott, a hol csak *cselelvételnek* volna helye; és *cselelvétel* eszközölnék akkor, a mikor felvilágosítás, ntbaigazítás, figyelmeztetés, vagy megintésre van szükség.

Észleltem például, hogy egy járőrnek portyázás közben egy egyén feladta, hogy őt egy másik egyén megverte. Orvosi látlelettel igazolta, hogy súlyos testi sértést szenvedett. Megnevezte a tettest, bemondta a szemtanukat. A járőr mindennek daczára — az esetről tett feljelentés szavai szerint is — *nyomozásba* kezdett, és nyomozott 24 óráig, mert a bemondott tettes véletlenül a harmadik községben lakott, és a járőr *nyomozván* kénytelen volt oda-vissza 30 kilométer utat megtenni, csak azért, hogy a tettestől megkérdezze, hogy csakugyan ő verte-e meg a sértettet?

Tesz pedig az őrsparancsnok egy ily *nyomozás*-ról — tán azért is, hogy fedje vele a bosszas kimaradást — egy ives terjedelmes jelentést a bírósághoz. leírva benne töviről-hegyire az esetet *annyiszor*, és *annyiféleképpen*, a hány sértettet, tanut, és tettest egyenkint kikérdezett. Nem feledkezvén meg itt-ott a járőr érdemét is kiemelni, és egyéni véleményének is kifejezést adni.

A jól képzett csendőr tudván azt, hogy a *nyomozásnak csak ott van helye, a hol a tettes kiléte ismeretlen*: úgy testi sértés, mint minden oly esetben, a mikor a tettes előtte megneveztetik, nem *nyomoz*, hanem csak *cselelvétel* csinál. Vagyis megállapítja hitelt érdemlőleg, hogy mily törvénysértés fordult elő, és ezt jelentés alakjában röviden, értelmesen a bíróság tudomására hozza.

Igy például: testi sértés esetén a járőr kikérdezi a sértettet arra nézve, hogy őt ki, mikor, hol, mi okból, mily eszközzel, kinek jelenlétében verte meg? Átvesszi az orvosi látleletet, abból meggyőződik a sérülés foká-

ról. Ha könnyű szerrel hozzáférhet: kikérdezi a tettest is, vagy a tanuk közül *kettőt*; az esetleges bűnjelt biztosítja és ezzel teendője véget ért. Czéltalan időfeocsérlés, és fölösleges fáradság tehát az *összes szemtanukat* kikérdezni, bemondásaikat töviről-hegyire a jelentésbe felvenni, egyes tanuk vagy tettes keresésével mérföldeket bejárni.

A sértett maga tudja legjobban, hogy őt ki verte meg; tehát bemondása hitelt érdemlő. Az orvosi látlelet okmányilag igazolja úgy a megtörtént esetet, mint annak mérvét. Ezen bizonyítékok már magukban véve elégséges támpontot adnak az eljáró csendőrnek hivatalos jelentésének megtételére. A tanuk és tettesek kikérdezése tehát — ha ez akadályokba ütközik — egyszerűen elhagyható.

Akármilyen bosszu és kimerítő jelentést is szerkeszt a csendőrség egy testi sértés esetről — a bíró a mint a jelentés a kezébe került, kiböngészi abból, hogy ki, kit, kinek jelenlétében verte meg; kitüzi a tárgyalás napját, ahhoz beidézi a szereplőket és tanukat; kihallgatja jegyzőkönyvileg eskü alatt, s meghozza vallomásaik alapján ítéletét a nélkül, hogy a csendőrjelentést további figyelemre méltatná.

Elégséges tehát egy testi sértésről például a következő jelentést tonni:

„Jelentem, hogy Sándor Gergely jv. és Tövisi Gábor csendőrökhöz állott járőr. f. hó 19-én a helyszínén megállapította, hogy Nagy Ferencz sárvári lakost (földmives, lakik 45. h. sz. a. 30 éves, nőtlen) f. hó 18-án d. u. 4 óra tájban a községi kocsmában egy elvesztett pör miatt, könnyű ittas állapotban Tuzsér József sárvári lakos (napszámos, vagyontalan, lakik 145. h. sz. a. 32 éves, nős, két gyermeke van, büntetlen) egy 4 cm. átmérőjű 167 cm. bosszu somfabottal egyszer úgy halántékon vágta, hogy a osatolt orvosi látlelet szerint husz napon felül gyógyuló sérülést szenvedett.

Tanuk: Ferencz Imre (kocsmáros, lakik 79. b. sz. 56 éves)

Lokodi György földmives, lakik 31. h. sz. 49 éves)

mindketten sárvári lakosok.

Az elkobzott bot a közsegeelőljárásság őrizetébe adatott.

Zináki őrsvezető őrsparancsnok.

Mi tehát a csendőr teendője testi sértés, és minden oly esetben, hol a tettes megnevezve van? Nem egyéb,

Villamos és gőzerőre berendezett gyár tőléről nem képes ősön finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért né vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszor, húr, stb., míg **Roményi** legújabb képezéjű zseket át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és ősön. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

mint hiteltérdemlőleg megállapítani azt, a mi történt, (ezt hívjuk esetfelvételnél) s aztán azt a szereplők és tanúk pontos megnevezésével tömör, értelmes fogalmazásu jelentésben a bíróság tudomására hozni.

*

A magánvádra üldözendő cselekmények is ily eljárás alá esnek azon különbséggel, hogy a jelentéshez mindenkor a sértett nyilatkozata csatolandó.

Téves nézet azonban az, hogy minden tudomásunkra jutott törvénysértést azonnal a bírósághoz kell jelentenünk; főleg magánvádra üldözendő cselekményeknél nem szabad a feljelentéseket szorgalmazni!

Meg kell gondolnia a csendőrnek, hogy a ki előtte könnyű testi sértés, rágalmazás, becsületsértés stb. miatt mint sértett panaszkodik — most erős felindulásában nem vet számot a pörösködéssel járó ezerféle kellemtelenségek, időfecsérlés és költségekkel; a törvényt nem ismerve, azt hiszi, hogy sértőjét föl fogják akasztani, vagy legalább is kerékbetörik a rajta elkövetett rettenetes nagy bűn miatt.

A csendőr egyik legszebb hivatása minden ily esetben fölvilágosítani a panaszlót, hogy a törvény nem minősíti oly nagy bűnnek a rajtaesett sérelmet, mint ő hiszi; a pörösködés hátrányos következményeit föl-sorolva, lehetőleg kibékíteni igyekszik.

Ha nem így jár el a csendőr — s fájdalom, hogy gyakran így esik meg — akkor elfecsérel 4—10 szolgálati órát; fáradnia kell az esetfelvétellel: az őrsparancsnoknak a jelentések szerkesztésével; a bírónak a tárgyalás kitűzése és beidézésekkel. A felek költségeknek és a munkaidőt elfecsérelve, megjelennek a tárgyaláson csak azért, hogy a bíró ítéletbozatal nélkül szétbocsássa őket. Igen, mert a bíró kötelességszerű felvilágosításai és békéltető szavaira a felek többnyire egymás nyakába borulva, nyomban kibékülnek, vagy — a mi még gyakoribb eset — már kibékülten kézen fogva jelennek meg a tárgyaláson. A végén a felek — s még tán a bíró is — közösen átkozzák a csendőrt, ki nekik annyi idővesztést és költséget okozott közbenjárásával!

Éppen így nincs helye esetfelvétel és jelentés szerkesztésének minden oly kihágáseteknél, hol a tettes szemmeláthatólag öntudatlanul, akaratlanul, véletlenül vagy tudatlanságra folytán követte el a kibégást. Ily eseteknél a járőr jóakaró figyelmeztetéssel, felvilágosítással, utbaigazítással beéri; legfőleg megjegyzi magának jegyzőkönyvecskéjébe az esetet, hogy észlelt ismétlés esetén tehesse meg feljelentését.

Ily eljárással szerezhetjük csak meg a lakosság bizalmát, szeretetét, ragaszkodását, a mi nélkül szolgálatunk bizony nem sok eredményt ér el.

Fejezetek a Bűnügyi „Taktika”-ból.

Irta: dr. Kármán Elemér, nagyvárad kir. ügyész.

A letartóztatás.

(Vége).

5. *Nyomozólevél és figyelőlap.* A nyomozólevelet a Bp. 470. §-a szerint csak a vádtanács és a vizsgálóbíró bocsáthatja ki. Ezek állítják ki és küldik be a figyelőlapot is az országos bűnügyi nyilvántartó hivatalhoz. Ahhoz azonban, hogy a nyomozólevélen, illetve figyelőlapon a szökevény pontos személyi adatai és személyleírása feltüntetve legyen, szükséges mindenkéltől azoknak a személyi adatoknak a kinyomozása, a melyeket az előző fejezetben közöltünk. A rendőri hatóságnak tehát pontosan ki kell nyomozni éa a kir. ügyésséggel közölni a személyi adatokat, ezenkívül közölni azt is, hogy van-e a szökevénynek valami különös ismertető jele: mint sebbelyek, anyajegyek, csonkasság, egyéb feltűnő sajátságok a köröm állapota jellegzetes járás, a tájszólás, a ruházat. nincs-e a ruházaton valami feltűnő javítás. hogy ki van a kiséretében. asszony vagy gyermek, hogy valami csomagot, állatot vagy kocsit nem visz-e magával.

Fontosabb esetekben a nyomozólevélhez arczkép csatolandó.

Nemrégiben fordult elő egy eset, a hol a tettest azon különös ismertető jel alapján találták meg, hogy feltűnő nagy keze és lába van.

A nyomozólevelet a bíróság a belügyminisztérium által kiadott „Rendőri Közlöny”-ben teszi közzé; ezenkívül az ilyen körözések céljából a budapesti m. kir. államrendőrség is kiad egy „Rendőri Értesítő” című közlönyt. Czélszerű emellett a Budapesten megjelenő „Csendőrségi Lapok” és „Közbiztonság” című hetilapban hívni fel a rendőri hatóságok figyelmét a körözött egyénre.

Olyan esetekben, a melyek a nagyközönséget nagyobb érdeklődésbe és esetleg izgalomba hozzák, czélszerű a napilapok igénybevétele, de ez esetben is a személyleírás pontos közlése.

Ha a tettes megkerült, a nyomozólevél azonnal visszavonandó. Ha a szökevény halálhíre érkezik, ezt előbb hivatalosan meg kell állapítani, mert a büntettek gyakran hamis halálosot bejelentéssel iparkodnak a nyomozólevelet visszavonatni. Így például a Bécsi „Ring” színház egése alkalmával 1884-ben számtalan büntettes balálesete jelentetett be.

6. *A tettes felismerése a nyomozólevél alapján.* Ez a rendőri hatóság egyik legnehezebb feladata, itt minden a gyakorlat és az éleslátás dolga. Tudnunk kell azonban, hogy manapság már alig van a testnek oly része, melynek külsejét a büntettek ol ne tudnák változtatni.

Főleg megjegyezhető, hogy a kezdő büntettes elköveti a cselekményt és azután teszi magát felismerhetetlenné,

A legjobb órák,

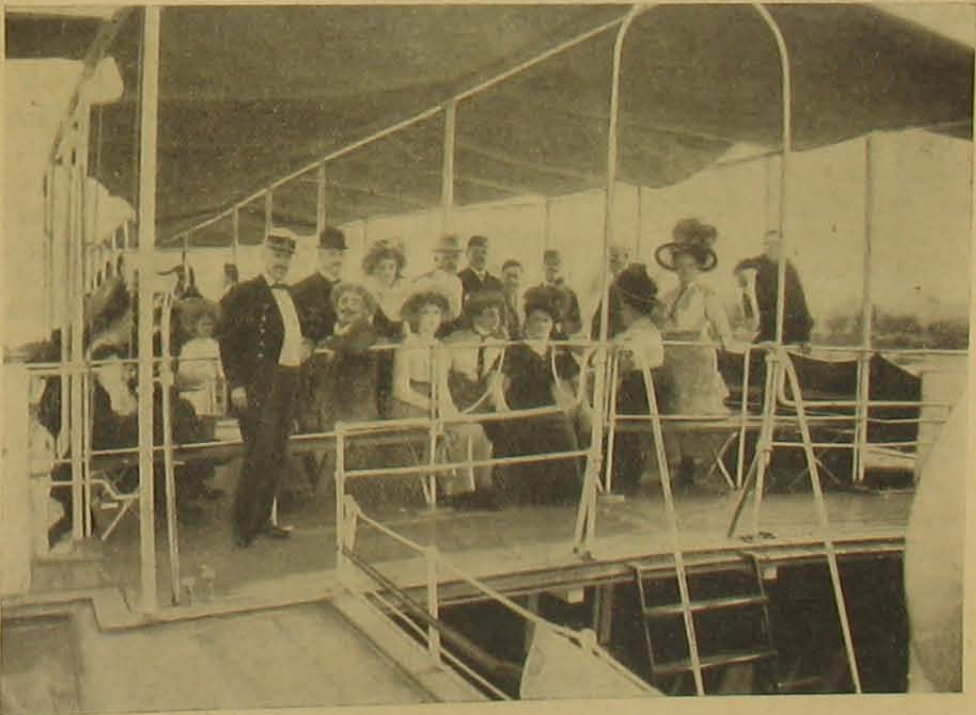
legszebbek és legkisebbek, egyszerűen a legdrágábbig, úgy készítenek, mint rézlejtésűre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyék ingyen!

Roham egy villamos kocsii ellen.

Kirándulók a visegrádi hajó fedélzetén.

Hogyan nyaralunk a budapestiek?

míg a tapasztalt gonosztevő előbb változtatja meg küléjét és azután követi el büntetését. Az előbbi tehát változott alakban menekül, az utóbbi természetesen alakjában. Az utóbbi mindenestre sokkal egyszerűségebb helyzetben van. Tegyük fel, hogy egy gyakorlatlan gonosztevő csalást követ el; szakálla nincs a haja rövidre nyírott, így üldözik, de ő hamis vörös szakállal és hosszú parókában utazik. E hamis hajzat könnyen felismerhető és egyszer végre le is kell neki tennie. A gyakorlatlott gonosztevő fordítva teszi: hamis vörös szakállon és hamis hosszú parókában követi el a csalást, így írja le a nyomozólevél is őt, de ő a szakált és parókát a tett után leteszi, úgy hogy a legpontosabb megfigyelés után sem ismerheti fel.

Az egyén külsőjének olváltatására nézve a következőket jegyezhetjük fel.

Az *arozsin* könnyen hamisítható a modern kitűnő színházi festékekkel, sőt vannak szerek, melyekkel az arozsin úgy festethető, hogy többszöri mosás után is, csak idővel mulik el. (Kálium hypermanganikum).

Haj és szakál wampáság kitűnően színezhető, potolható, sőt el is takarható, például, mostorodás kopaszság is színezhető.

Az *alak* is olváltoztatható, soványtá, testese, ugyancsak, hajlottá, puposá, sőt kicsinyíthető is, például, ha valaki hosszú felsőkabátban hajlott térdekkal jár, a mi rövidebb ideig lehetséges.

A *széplagok* is hamisíthatók és lehetséges, hogy egy félkezű egyén mostorodás karral jelenik meg a sz. ép ember egyik karját úgy elrajtheti, hogy félkezűként jelenik meg.

Szemés, anyajegy, szeplő, kiütések az arozban igen könnyen állíthatók elő, de gyors eltávolításuk nehezebb. Ezen a téren is azonban az orvosi tudomány rendkívüli előreladott, úgy hogy olykor a gyors eltávolítás is lehetséges.

A *fogak* után nem lehet elindulni, a fogazat családáig há hamis fogakkal pótolható.

Az *orr* kisebbé nem tehető, de nagyobbá igen. Viaszszal és kaucsukkal az orr alakja teljesen olváltoztatható.

A *szem* színe olváltoztatására is volt eset, midőn egy tolvaj nő a tett elkövetése után beléndeket vett be és szemé úgy kitágult, hogy nagy fekete szemünek látszott.

Mindebből levonva a tanulságot olmondhatjuk, hogy nyomozólevelünk és személyleírásaink nagy része mit ér, úgy hogy mi sem ajánlható jobban, minthogy a gyanus egyént tetőtől talpig pontosan kell szemügyre vennünk és nemcsak azt vizsgálni, hogy mennyiben illik rá a személyleírás, hanem hogy mi rajta az igaz és mi a hamis.

Az újságok közölték az esetet, hogy Miesinaí András, a budapesti postatolvaj, mint fellábu és félszemőre vak koldus lopozott ki Ausztriába, sőt egy alkalommal egy osztrák csendőrtől kért felvilágosítást és az igazított utba Bécs felé.

III. *Hogyan kell a letartóztatásnál eljárni.* Az elfogások alkalmával minden lármá, durvaság, főlöbleges feltűnés vagy erőszak mellőzendő, ezt tiltja a Rend. ut. 186. §-a és a Cs. szolg. ut. 35. §-a is, de ezenkívül katasztelen, hogy óvatos fortélylyal többet lehet elérni, mint erőszakoskodással.

A letartóztatandó egyéne való hirtelen támadás csak akkor észszerű, ha tartani kell attól, hogy az illető egyén fegyvert visel magánál vagy pedig az utazán kell letartóztatni. Ilyenkor azonban az elfogásnak rögtönösnek és oly erőlyesnek kell lenni, hogy az elfogott egyén rögtön ártalmatlan legyen.

A lakáson való letartóztatásnak logészszerűbb ideje reggel 4—6 óra; akkor az illető a legbiztosabban otthon található. Nehogy megszőkhesse, az összes kijáratokat el kell állni, egyik közeg az utozán a másik az udvaron álljon őrt. Ezek ne csak az ajtókra és ablakokra, hanem a tetőre is figyeljenek, mert a tettes a tetőkön menekülhetne. A pinceze, a padlás és a tető is átkutatandó.

Egy pénzhamisító a rendőrök elől a pinczébe bujt. A rendőrök nem találták és olmentek, egyik félóra múlva visszajött, belopódzott a pinczébe és ott a sőtötben e szavakat sugta: „jöhetez, már olmentek”. Tompa hang felett: „jövök” és egy kéz nyult elő. A rendőr megfogta a kezét és így a pénzhamisítót elfogta.

Ugyes módja volt a letartóztatásnak a következő eset is:

A d.-i csendőrijárásmester értesült, hogy egy körözött egyén: Klement József, az ottani fűrészmalomban dolgozik; ily nevű egyén azonban ott nem volt a tulajdonos értesítése szerint. Feltehető volt tehát, hogy az illető lopott vagy jogtalanul szerzett munkakönyv alapján állt munkába. A járásmester egy alkalommal, midőn valamennyi munkás együtt dolgozott, a kijáratot a járőrrel olállatta, a maga bemenvén a malomhelyiségbe, elkialtotta magát: „Klement”. Erre egy munkás kiugrott a csoportból a a talsó ajtón menekülni akart, de ott járőr elfogta. Ez a körözött egyén volt, a ki egy „Sáfar” nevű rokona munkakönyvével állott be a fűrészmalomba.

Ha a körözött egyén nincs otthon, a kijáratok figyelendőek meg, de egyuttal vigyáni kell, hogy hozzátartozói ne értesíthessék.

Nyilvános helyiségben olykor a letartóztatás nem észszerű; helyesebb az egyént kihívni vagy pedig a kijáratokat olállni és várni, a míg kijön.

Ha otthon van a be van zárkózva, esőngotni vagy kopogni kell, de ne a rendőri közeg kárjan beboosátást, hanem valaki más beszóltesen, a kit az illető ismer, például a házhelit vagy szomszédot. Ekkor minden további nélkül ajtót fog nyitni.

Az elfogott egyének minden mozdnlátát figyelni kell. A büntettes néha öngyilkosságot követ el, mérget vesz be, meglővi magát, vagy az ablakon ugrik ki. Sokszor a mérget vagy revolyvert a végből magánál tartja.

Ha fáj a feje ne tétovázszék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmarkasabb migráint és fejfájást olmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész és Kúsposten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Süteményárusok a nagymarosi hajónál.

Kirándulók órkosúsa egy dunamenti feluba.

Hogyan nyaralnak a budapestiek ?

Egy egyén éppen mosakodott, mikor letartóztatták. Kérte, hogy engedjék a száját kimosni, vett egy poharat, kiitta a boltan osott össze. Megmérgezte magát.

IV. A letartóztatott szállítása. A letartóztatott egyén rögtön átkutatandó, tőle minden elveendő, a mi bizonyítékul, vagy személyazonosságának megállapítására szolgálhat, a dobány és a burnót is, mert ezt a rendőri közeg szemébe szórhatja.

A kísérés alkalmával a letartóztatott mögött kell menni és vigyázni, hogy valamit el ne dobjon. Gyakran úgy iparkodik menekülni, hogy az árnyékszékre keredzkedik. Ilyenkor a rendőri közegnek vele kell menni, mert az árnyékszéknek sokszor ablakán, vagy más kijáratán menekülhet.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A fák életkora.

A fák kora felől nagyon különböző és egyben túlzott felfogások vannak az egyes népek körében elterjedve. A míg egy fa teljesen ép és egészséges, az éveit az évyűrdk segítségével könnyen megállapíthatjuk. Magasabb korban azonban már csak üres, odvas fákkal találkozunk, a melyeknél már csak többé-kevésbé a tradícióra, vagy becsölésekre vagyunk utalva. Egy német botanikai folyóiratban nemrég egy cikk jelent meg, a mely szigorú bírálattal alá veszi az Európa legidősebb fái felől elterjedt legendákat és egyben igyekszik a lehetőség szerint pontosan megállapítani ezeknek a legőregebbeknek tartott fának a tényleges életkorát.

Ezerint a tobozok között, a legrégebb egy még a történelem legrégebb időszakába visszanyúló multtal bíró tiszafa Fortinggal közelében, Skótországnban. Ez a vén tiszafa már 1769-ben odvas volt és kerülete már akkor meghaladott 15 métert. Ma már a törzsének csak részletei vannak meg, a melyek azonban még mindig zöld ágakat hajtának. Ennek a fának korát 2500—3000 évre becsülik. Nem sokkal fiatalabb egy borókafenyőfa Livialdiban, Ermes közelében. Ez a fa egy ősrégi áldozati hely közelében áll és körülbelül 2000 esztendő. Kerülete több mint három méter. Húsz évvel ezalótt egy hatalmas szélvihar kettétörte ezt a fát, de törzsének alsó része még most is zöldel. Cerquesnél, a svájci Jura-helységben áll egy nemes-fenyő, a mely több mint 30 méter magas és átmérője két méter. Ennek korát körülbelül 500 esztendőre becsülik. Állítólag ugyanilyen idős egy hatalmas vörös fenyőfa, ugyancsak Svájcban, Blitzingennél, a mely majdnem hasonló méretű, mint az előbb említett. Egy körülbelül négyszáz esztendő fenyőfa áll Bajorországban Eichstadtnál. Ennek kerülete 5-30 méter, magassága pedig 38 méter.

Viszonylagosan rövid életűek az erdei fenyők. Skótországnban van egynehány, a melyeknek magassága elérí a 24 métert, kerületük pedig 4—6 méter közt vál-

taozik. Ezeknek életkorát 250—300 évre becsültk. Németországban is van egynehány hasonló példány Finkenstein közelében.

A lombos-fák közül csak néhány fajta ér el 500 esztendőnél magasabb kort. Egyméteres átmérővel bíró nyírfák például nagyon ritkák. Egy háromszáz évnél idősobb égerfának Sendenben, Westfáliában 3-95 méter kerülete van, magassága pedig kilencz méter. A legidősobb bükkfák Németországban Celle és Altenbecke közelében másfél méter átmérő mellett 20 méter magasak, míg korukat 200—250 esztendőre becsültk. Egy 200 esztendő jávorfának az oberglogau Schloss-parkban 3-6 méter az átmérője. A legidősobb kőrifa Németországban Darslubban látható. Ez a fa körülbelül 200 esztendő, átmérője 2 1/2 méter, magassága 23 méter. Valamivel magasabb kort érnek el a nyárfák. Így a boroszlói botanikus-kertben van egy háromszázéves fekete nyárfa, a melynek kerülete nyolcz méter, 1891-ben pedig Jæipheim közelében kivágtak egy 11 méter körületű fehér-nyárfát, a mely 600 éves multa tekinthetviessza.

Ezer esztendőt csak kevés fa ér meg, köztük a szilfa, a hársfa és a tölgyfa. A leghíresebb élő szilfa Rheinhessenben áll. Törzsének kerülete 13 méter, lomsátrának kerülete 116 méter, magassága pedig 15 méter. Európának talán legvastagabb élő fája egy ezer esztendő hársfa a bajorországi Staffelsteinban. Ez a fa 17 méter körülettel bír, átmérője tehát körülbelül 5-5 méter. A belseje odvas és vasabrincsokkal pántolták meg törzsét. Ennek a fának odvában Berthier francia tábornagy állítólag a lovát helyezte el egy alkalommal, megfelelőbb istálló hijján. A leghatalmasabb tölgy 1890-ig Dagobertthausen közelében állott. 1890-ben utolsó maradványa is széthullott. Ennek a faóriának kerülete 14 méter volt. Ezerkétszáz évnél idősobb az úgynevezett Cowthorpo-tölgy Wetherbyben, Skóciában. Ennek átmérője négy méter és odvában negyven ember kényelmesen elfér. Híres a cadinoni-tölgy is, a melynek kerülete kilencz méter magassága pedig 25 méternél több.

A bokrok is elég jelentékeny kort érnek el. Hannover közelében a Schwöbber nemesi birtokon áll egy mogyorófa bokor, a mely körülbelül 150 esztendő és még minden esztendőben gyümölcsöket terem. Ennek a csodálatos mogyorófa-bokornak a kerülete 2-20 méter, magassága pedig csaknem 10 méter.

KÉPEINKHEZ.

Hogyan nyaralnak a budapestiek?

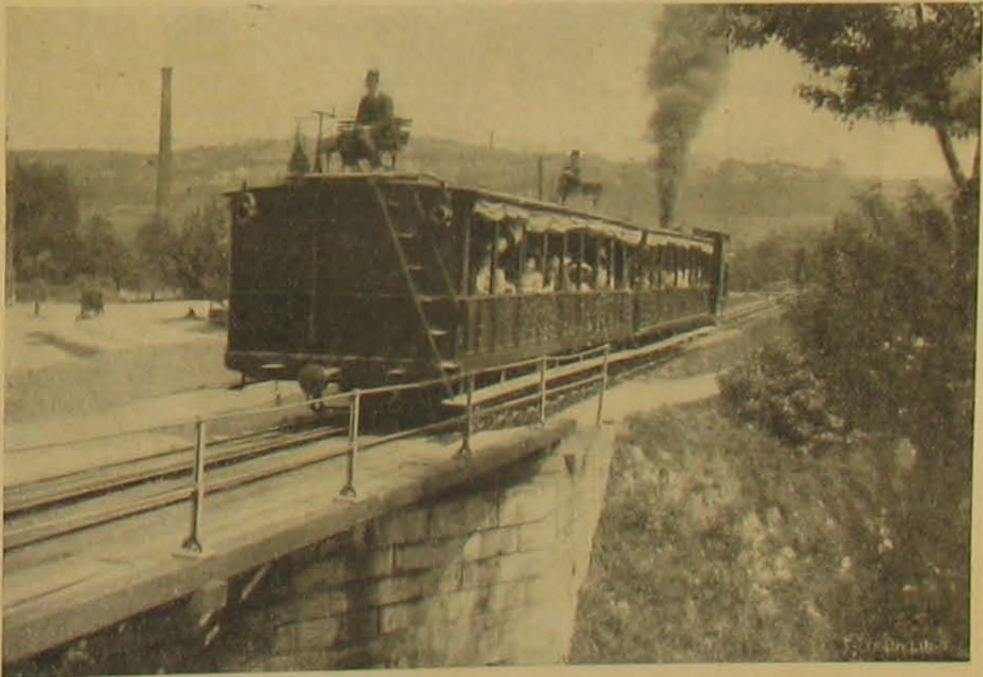
Nem a felsőbb tízezer közé tartozókról lesz itt szó, a kiknek nagyobbrésze Ostende büs hullámaiban, vagy Tátrafüred vadregényes fenyvesei között túlti a nyarat, hanem azokról a középosztályba tartozó hivatalnokokról, kereskedőkről és iparosokról, a kiket a hivatal, az üzlet ido köt Budapesthez és az egész családjuk Budapestén lévén, nyaralásuk egy-egy ünnepnap vagy vasárnap kirándulásból áll.

Brucker Győző Nándor és Társa
órász, ékszerész. GYÖR 33. sz.

A m. kir. csendő ségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

A margitszigeti felső hajó-állomásonál.

A svábhogyi fogaskörökön felfelé.

Hogyan nyaralunk a budapestiek.

A budapesti ember ugyanis, még a minden alkalommal előfordult kudarcz daczára is, abban a biztos reményben indul el minden ünnep és vasárnap, egy-egy társas kirándulásra, hogy ha drágán fizeti is meg, de legalább ezen az egy napon zavartalanul üdül a falun, a zöldben és jól fog mulatni. Pedig, mint fentebb említém és mint a jelen számunkban közölt képeken is látható, biu reménység ez és rendezés azzal a soba meg nem tartott fogadalommal fejeződik be: „No! ilyen kirándulásra se megyek többet!”

A következő ünnepen vagy vasárnapon ismét kezdődik elől. Pár órai várakozás, tülekedés, lármázás és veszekedés a zausfolt villamoskocsik megállóbelyeinél, majd ennek folytatása a vasuti és bajóállomásokon; ezt követi a tulzsausfolt vasuti kocsikban vagy hajófülkében, egymás hátán összepréselődve tett fél vagy egy órai utazás után, a falusi vagy zöldbeli vendéglősökkel való veszekedés a drága és rossz ételek és italok miatt; végül a hazautazás, a kiutazásnál ismertetett tyukszemtaposás és oldalhalókdősés között, úgy hogy valósággal szánalmas képet nyújt egy ilyen kirándulásról hazakerkező társaság, összegyűrt, letaposott rubázataival, felbomlott bajú saszonyaival és siró-rívó álmos gyerekeivel. S még fokozottabb mértékben tapasztalható ez az állapot, ha egy jó zápor végig mossa a kirándult társaságot.

De azért kirándul Budapesten mindig és mindenki, a ki csak teheti, mert ez — budapesti szokás.

HIREK.

Halálos kimenetelű ellenszegülések. Nyirderzs szabcsmezei községben július hó 31-én a kántorjánosii őrsbeli *Szűli Márton* ez. őrsvezető és *Mátis Pál* csendőrből állott járőrnek karbatalmi szolgálatuk teljesítése közben *Diczku Mihály* és *Diczku János* támadólag ellenszegültek. A járőr az ellenszegülőkkel szemben löfegyvert használt s *Diczku Mihályt* halálosan, *Diczku Jánost* pedig súlyosan megsebesítette. — Az orsovai őrsbeli *Asbóth Imre* ez. őrsvezető és *Oláh István* csendőrből állott járőr tagjai közül pedig, ugyancsak július 31-én, Orsován *Asbóth Imre* ez. őrsvezető *Mojeszku Milán* ellenszegülő orsovai lakos ellen, annak balálával végződő szuronyfegyvert használt. Vizsgálatok folyamathat tetettek.

Ellenszegülő huszár. *Pintér Lajos* cs. és kir. 11. huszárezredbeli huszár, augusztus 1-én a balatonfüredi sűrűdötepen szolgálatot teljesített *Borsó Lajos* ez. őrsvezetőnek, szolgálati eljárása közben ellenszegült. *Borsó Lajos* az ellenszegülő huszár ellen kardot használt és könnyen megsebesítette. A huszár az ezredparancsnok-ságnál fejelentetett.

Tettenért gyujtogató. A krassó-szörénymezzei Nagy-zorlencz község batrában, augusztus 2-án, *Ilea Simon* ez. őrsvezető, szolgálatközben egy általa gyujtogatáson tettenért a eddig még ismeretlen egyén ellen — ki rá a megadásra történt felszólítások forgópisztolyból, sérülés okozása nélkül egy lövést tett, — löfegyverét kétszer használta, de valószínűleg szintén eredmény nélkül, mert az ismeretlen merénylő, ki a lövések leadása után a ez. őrsvezető által üldözöbe is vétetett, az elől megfutamodva, elmenekült.

Harcz a tolvajokkal. *Tóth Mihály* és három társas mátranováki bányászok július 26 án éjjel Szépfapuszta batrában, Protovin Sándor mátranováki lakos kárára egy kocsi bükkönnyt loptak. A lopott bükkönnyel Mátranováki felé haladva, éjjeli 11 óra tájban *Kobár* letván és *Simon József* homokterenyei őrsbeli csendőrből állott járőrrel találkoztak. Járőr — miután a bükkönnylopásról a pusztabeli két jubásztól már előzőleg értesült, — a kocsit kísérőivel együtt megállította s utóbbiakat igazolásra hivta fel, mire *Tóth Vincze* és *Bodor Ábel* nevüket bemondva, megugrottak, *Tóth Mihály* azonban az igazolást megtagadva, a kezében tartott s a járőr felhívására le nem tett vasvillával a lovakra ütve, kocsiját azon kijelentéssel, hogy a járőrnek „semmi köze hozzánk” elindította, majd pedig midőn *Kobár* csendőr, őt távozási szándékában megakadályozandó, elébe lépett, vasvillájával *Kobár* csendőr ellen támadólag lépett fel, miközben *Tóth József* pedig *Simon* csendőrt támadta meg, mindkettő a csendőrök fegyverét ragadván meg. A csendőrök a fegyver birtoklásáért folytatott tusakodásban előbb kardot, majd szuronyt használtak, utóbb pedig *Kobár* csendőr löfegyverét is használta. A támadók mindkettője súlyos sérülést szenvedtek, míg a járőr tagjai sértetlenek maradtak.

Kérelem. *Dorogi László* az ungmegyei Szobránczon állomásozó csendőr kéri, a fenyvesvölgyi őrsön vele együtt szolgált, *Eitner Károly* csendőrt, hogy címét vele tudassa.

KÜLÖNFÉLÉK.

A repülés fejlődése. Blériot sikere alkalmából a „Kölnische Zeitung” összeállította az eddigi repülések időrendjét. A Wright-testvérek első kísérletei, a melyknél tanuk nem voltak jelen, nem kerülhetnek tekintetbe. 1906 szeptember 12-én Ellehammer kettős tetőzetű gépével rövid levegőugrást tett. 1906 október 23-án Santos Dumont ötven méteres ugrással nagy közönség előtt bebizonyítja a mechanikus repülés lehetőségét. (Egytetőzetű gép.) 1907 júliusában és augusztusában Blériot százötven méteres ugrásokat tesz. (Egytetőzetű gép.) 1907 szeptember 17-én 186 méteres repülés sikerült neki. 1907 szeptember 30-ikán Farmannak 60 méteres ugrás sikerül. (Voisin-féle kettős tetőzetű gép.) 1907 október 26-ikán 771 méteres repülés sikerül neki, 1908 január 13-ikán pedig az első ezer méteres körrepülés. 1908 április 11-én Delagrango 3925 méteres utat tesz. (Voisin-féle kettős tetőzetű gép.) 1908 május 29-én tizenor méteres repülést végez. 1908 május 29-én Farmann és Archdeacon együtt 1241 méteres utat tesznek meg. 1908 május 30-ikán Delagrango tizenöt perc és 26 másodperc alatt 13.000 méternyi utat tesz meg. 1908 július 25-én 16 perc alatt 17.000 métert. 1908 szeptember 9-én Wright Orville katonai szakértők előtt 57 perczig marad a levegőben. 1908 szeptember 9-én egy óra és 3 perc alatt 64 kilométernyi utat végzett. 1908 szeptember 9-én Lahn hadnagygyal 5 1/2 perczig marad a levegőben és 6400 métert repül. 1908 szeptember 12-én Lahn hadnagygyal 9 perczig marad a levegőben. 1908 szeptember 12-én egy óráig és 15 perczig repül. 1908 szeptember 17-én szerencsétlenül jár. 1908 szeptember 21-én Wright Wilbur 1 óra 31 perc alatt 66.6 kilométernyi utat tesz meg, 1908 október

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárból 20 kor., alkatrészekből és gummikból 20% árengedm. részesülnek. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jótállás mellett. Csekély havi részletfizetésre. — Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. — Kerékpár- és varrógép nagyrahtár

SZEGED.

30-ikén Farman kettős tetőzetű géppel Cbalonsból Reimsba és vissza röpdül. 1908 október 31-én Blériot egytetőzetűvel Touryból Ardenayba és visszarepdül. 1908 december 18-án Wright Wilbur 1 óra 55 perc alatt 99 kilométernyi utat tesz meg, 1908 december 31-én pedig 2 óra 20 perc alatt 123 kilométert. 1909 július 25-én Blériot átrepül a La Manche-csatornán. Azonkívül Ferber, Pelloise, Latban, Zipfel, Lambert és mások Franciaországban, Richardson és Mac Kindy Amerikában egész 60 kilométerig terjedő utakat tettek.

Üvegruhák. Hölgyeink nemsokára üvegből készült rubákban fognak megjelenni. Hogy az üveget fonni lehet, azt már régen tudjuk, de a technika olyan eszközöket is talált fel, a melyekkel ezt a merev anyagot bajlékonyra s pubává lehet tenni. Bizonyos fokig már több évtized előtt ismerték ennek a nyitját. Napoleon koporsóján, a melyet az invaliduak templomában őriznek Párisban, már üvegszálakkal átszőtt szemföld van. I. Lajos bajor király palotájának egyik terme üvegből szőtt tapétákkal volt kárpitozva. A csikágói kiállításon bemutatott száz meg száz új dolog között nem utolsó helyen állott az üvegszövészet. A Libbey Glas Co. czég külön pavillonban állította ki a legkülönbözőbb üvegszöveteket s az ezekből készült rubákat. A legnagyobb feltűnést keltették a kárpitok, asztalterítők és gobolinok, nemkülönb a függönyök, kendők stb. Tagadhatlan, hogy az üvegszövetek még mindig különlegeségszámba mennek s épen ezért nagyon drágák. Egy üvegszövetből készült derék nébány év előtt még 120 egész 150 forintba került. De bány találmányt vett már át a ritkaságot bonából a gyakorlati élet. Az üvegszövetekről azt mondják, hogy tapintásra nézve miben sem különböznek a selyem-szövettől, de színpompá tekintetében messze fölülmúlják emezeket.

Eladó község. Az angolországi Higham-Ferrer község lakóit nagy dolog tartja izgalomban. Nemrég ugyanis megtudták, hogy községük dobra kerül, mert tulajdonosa el akarja adni. A kis község nyolczbizádréze ugyanis Carl Fitzwilliamnak a tulajdona, a kinek kétszázötven háza van Higham-Ferrerben. Ez az úr most elhatározta, hogy túl ad a birtokán és vevőt keres házaira. A község lakosainak mindenesetre elég okuk van a búslásra, mert olyan olcsón, mint Fitzwilliam úrnál, sehol a világon nem kapnak lakást. Higham-Ferrer ugyanis valóságos lakók eldorádója, mert olyan szép és olcsó lakásokat s ahol a föld kereségén nem lehet ma kapni. Egy-egy házacska öt-öt szobás lakásból áll s egy ilyen házért betonkint 1—1.50 silling bért fizetnek, a mi évenként körülbelül 50—70 koronára rög. Ezenfelül minden házhoz csinos kis kertcske is tartozik. Az angol arisztokrata máskülönbben is nagyon derék háziúrnak látszik, mert nem zaklatja lakóit a házbérről, a melyet ezek tetszésszerűen időben és részletekben fizetnek és a házakban azt tehetnek, a mit jól esik. Alapos okuk van tehát Higham-Ferrer lakóinak attól tartani, hogy ha most a község más kézre kerül, vége szakad a gyönyörű állapotnak és alighanem meg fogják tudni, hogy mi a stújgerolás. Nagy is emiatt a gond és az aggodalom a lakosság körében és ezért deputációt menesztettek nemcs Fitzwilliam úrhoz és megkérték, hogy álljon el szándékától és ne adja el a községet. És a példás háziúr, a kinek igazán nincs szüksége arra, hogy tulajdonát eladja, meg is ígérte a küldöttségnek, hogy egyelőre nem fog túladni Higham-Ferrer községén.

A hajmosás áldozata. Londonban az embereket nagy izgalomban tartja egy előkelő fiatal hölgy különös balála, a ki egy fodrászteremben birtelen összeesett. Miss Elphinstone Daltympe, egy lord unokabuga, a Harrod Stores ismert nagy fodrásztermébe ment, hogy baját valami vegyi szerrel, úgynevezett «száraz» mosóanyaggal kimosassa, de a «hampos»-nak nevezett szer használata után azonnal elájult és rövid idő múlva meg is halt. A halál okának megállapításakor kiderítették, hogy a hajlisztására basznált szer mérges vegyület: carbontetrachlorid volt, a minek a szlv működését meggyengítő hatása jelen esetben akkora volt, hogy a fiatal hölgy szív működését egészen megakadályozta s e miatt következett be a halál. A fodrászteremben harmincz segéd van alkalmazva, a kik már évek óta végzik így a hajmosásokat és ilyen végzetes esetet még nem tapasztaltak. Eddig csak annyit vettek észre, hogy a «hampos»-szernek kellemetlen szaga és gőzei vannak, a melyek gyengébb szívű hölgyeknél némi kis rosszulletet idéztek elő.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előrehozatásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdéskérdéseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Nyugdíjpótló. A nagy érdeklődés, a melyet a nyugdíjpótló és a csendorségi nevelő intézet létesítéséről leközött cikk általán körben kiváltott, legnagyobb tanbizonyosága annak, hogy legénységünk nagy lelkesedéssel várja ezen ügy eszmék megvalósításait. Buzdítanak a további törekvésre, a melyben a nélkül sincs hiány. — Minden egyes levélre képtelenség válaszolni, hanem ezen czímző alatt adjuk meg az általános választ. Nehányan kérvésnek tartják a nyerdőnt nyugdíjpótlékok. Belátjuk s tudjuk, hogy a kilátásba helyezett összeg nem nagy, hanem a befizetésekkel szemben mégis elég magas. Természetes, hogy az ismertett nyugdíjpótlékok csak hozzáfvetőlegesen vannak megállapítva s azok a részletes valószínűségvizuítások befejezte után előreláthatólag emelkedni fognak. Nem ígérhetünk olyasmit, a mit azután nem lehet betartani. A nyugdíjpótló nem veheti fel a versenyt sem az állammal, sem pedig más, hasonló magán intézménnyel, mert a számítások egész más alapon történnek. A csendorség állományában más létszámhullámzás van, mint más polgári hivatalokban, ahol a hivatalnokok, altisztek és szolgák majdnem kivétel nélkül 30 éven felül szolgálnak a 10 évi szolgálatlalt alig megy el valaki. Nálunk a fogytatók ekkor a legnagyobb, 30 éves szolgálatukkal alig van 1—2. Azután még azt is figyelembe kell venni, hogy csendőri szoldalal alig megy el évente 20, orszvezetői szoldalal pedig 40 fő. A további szolgálat altisztek zöme őrmesteri, járás- és törzsőrmesteri rangfokozatban megy el, tehát már elég szép nyugdíjpótlékkal. Hogy a csendőrnek és őrsvezetőnek már 10 évi tszágál díj után 200—250 koronát adhassunk, akkor a szold nem 4%-os befizetése szükségeltetnék, amit épen létszámunk túlnyomó többsége

Láblizzadás
Kézlizzadás
Hónaljzizzadás

egy óra alatt megszűnik a Molnár féle

Sudorán

:: használata által ::

Ez egy amerikai recept szerint készült legbiztosabb izzadás elleni szer. Hatása nem abban nyilvánul, hogy — mint az eddig ismeretes izzadás elleni szerknél, — a porneket eldugítja vagy összehúzza; hanem az epidermison át beszívődván, az okot gyógyítja meg, hogy az okozat magától elmaradjon. — Ára 1 K 20 f., 1 K 30 f. előre való beküldésénél portomonosan szállítom. CLARETAN tyukaszemirtő 1 K. Injectio hamamelis (nemibaj ellen) 1 K 20 f. — Kapható a készítőnél: Molnár János gyógyszer. Szombathely, valamint Bposten Török J. és Nádor gyógytárakban.

(a csendőrök és őrsvezetők!) nem bírni el. Vannak egyesek, akik hajlandók volnának havi 8—10 koronát is befizetni, csakhogy meguknak a magasabb nyugdíjpótlékra az igényt megszerezzeék. Egy egyesek által felajánlott fizetési módozatot azonban nem szabad általános közóhajnak tekinteni s így azt a számítás alapjául venni nem lehet. Azt sem szabad elfelejteni, hogy a nyugdíjpótlékok nemcsak a férj maga, hanem annak özvegye és árvái is élvezik, tehát nem lehet oly kedvezményt nyújtani, mint az esetben, ha a nyugdíjpótlék csak a biztosított egyénre magára terjedne ki. Legyenek nyugodtak, mindaz, a mi legénységünk érdekében fokazik, meg lesz valósítva, intéző köreink oda fognak hatni, hogy a nyugdíjpótlék minden körülmények között áldásos és közmegelegedést keltő munkaságot fejtsen ki. Ha vannak életrevaló javaslatok, közöljék velünk s mi azokat illetékes helyre juttatjuk.

Sz. J. Beél. 1—3. A magyar ministertanács 1907. évi október hó 21-én 42975 I. M. sz. a hozott határozata értelmében a mezőgazdasági munkának Szent István napján való végzése miatt indított eljárás a kir. bíróság hatáskörébe tartozik. Helytelenül ítélkezett tehát a közigazgatási hatóság ily kihágási ügyben s mi nem természetesebb, mint az, hogy a II. od. fok. hatóság a hozott ítéletet megsemmisítette. Már mult évi 35. számunkban közöltük, hogy a mezei munka — az ipari munkával egy fogalom alá nem tartozván — úgy vasárnap, mint Szent István napján végezhető, csak a Btkv III. fejezetében foglalt határozmányok értelmében kihágást nem képez. Kihágásnak fog minősülni a nem elődázhatatlanul szükséges mezei munka végzése, habár künn a mezőn is, valamint az elődázhatatlan mezei munkának (cséplés etc.) oly időben és helyen való végzése, amikor ez által valamely vallásfelekezet istentisztelete (pl. körmenet) vagy egyházi szertartása megzavartatik. Minden egyes eset tehát más és más elbírálás alá esvén, a végleges döntés mindig a bíróságra bízandó.

Gombai Őrs Tapintatlan nyilatkozat. Feljelentés tárgyát — véleményünk szerint — alig képezheti.

Bartos cz. őrsvezető. Római katolikus és nem nemzeti ünnep.

Cs. J. Ha megyei szabályrendelet nem tiltja, miért ne?

Kiváncsi. Csoport alatt legalább is három ember értetendő, ennél fogva két embernek magánosak ellen elkövetett erőszaka ezen fogalom alá nem tartozhatik.

H. J. Őrmeister Beregkiszalmás. Az utazóli csárdák arra való, hogy azokat az arra felé utazók bármikor igénybe vehessék, így tehát — nézetünk szerint — rájuk a hatóságilag megállapított záróra pontos betartása nem vonatkozhatik. Ha azonban ezzel visszaél a tulajdonos, már minden esetre feljelentendő a közigazgatási hatóság van hivatva elbírálni azt, vajjon kihágás esete fennforog-e vagy sem?

III. Tudunkkal az irányban nem történt semmiféle hivatalos intézkedés. Egészségügyi szempontokból a csapok különféle alakokban vannak előállítva, de kötelező minta nincs.

T. Z. csendőr Aranyogyéres. Más vallásra való áttérés esetén a keresztnev is megváltoztatható. A másik ügyet kérdezze meg őrsparancsnokától.

Tudnivaló. Szolgálati ügy, mindazonáltal ennyit: Az állományoknak nincs módjában valakinek személyazonosságát megállapítani; a közszolgálati törvényre sem lehet azt nyugodt lélekkel rábízni, nem marad tehát más hátra, minthogy azt a csendőr végezze, annál is inkább, mert törvénytörés esetén csak ő teheti meg a megtorló lépéseket. Az eset — ha máskor nem — szemlén jelentendő be tiszti előjárásának; egyedül az van hivatva az ily ügyeket tisztázni.

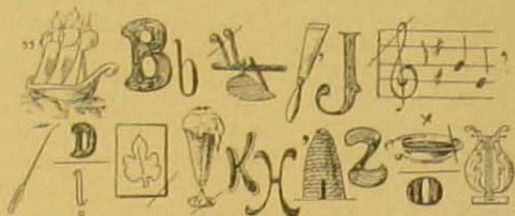
P. M. csendőr Mosócz. Ugyan hova gondol? Dehogy szabad bemennie!

K. J. 31. Nem számít be. Ha kérelmező is, kérelme, mint minden törvényes alapot nélkülöző, elutasítottatnék.

V. J. Nem. Már a neve maga mutatja.

FEJTŐRÖK.

Képtalány.

Számталány.

Volt egy öreg ezredes, a ki 1780-ban született és 93 éves korában halt meg; ennek daczára születésének évfordulóján csak 25-ször érte meg. Milyént lehetséges ez?

Betűtalány.

ház szokás
ház ház szokás szokás

Megfejtési határidő: 1909 augusztus 30.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegy lesz kisorsolva.

Lapunk f. évi 31. sz.-ban közölt fejtörök helyen megfejtése:

Képtalány: Ha csendes a tenger, mindenki lehet kormányos. — **Betűtalány:** Halánték. — **Verstálány:** Falapító.

Helyesen megfejtette: Zajzon őrs. Budapest, Dombi József őrmeister, Kolcsmen Lajos csendőr Bácsalmás, Sárvai Pál csendőr Ujarad, Gergely Sándor jőrm. Déa, a gyantai őrs, Csonka Mihály csendőr Horczagfalva, Kiss Jeremiás csendőr Ujzász, Antal József csendőr Munkács, Papp őrs. és Sándor csendőr Kozányó, Elek Bálint csendőr Arad, Dudás Ferencz őrm. Torda, Szűcs Sándor őrm. Pankota, Bogár őrs. Csasznek, Gamothy őrs. Nyitrazámbokrét, Mndra Gyorgy csendőr, Antali József Tét, Venczel János csendőr Pedsál, Galicza Mihály őrs. Szikorioza, Ninku Mózes csendőr Oppova, Petrovics Sándor őrs. Pétorréve, Bürger Mátyas őrs. Sukoád, Hatala őrm. és neje Maczonka, Józsa István pr. csendőr Antalfalva, bácsmadarasi őrs, Istáky őrm. és Burka Ferencz őrs. Kunszentmiklós, Gál Sámuel őrs. Vác, Nagy József őrm. Vészto, Szaró János csendőr Várpalota.

A kisorsolt Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegyet Zajzon őrsvezetőnek Budapestre elküldöttük.

Kérjen ingyen és bémentve képes árjegyzéket: cs. és kir. szab. sérvkötők-, higienikus gummiáruk- és a betegápoláshoz szükséges eszközökről.
KELETI J. orvosi műszergyáros
Budapest, IV., Koronakereszeg-utca 17.

HIVATALOS RÉSZ.

Közigazgatási döntvények.

A román nemzetiszinü jelvény nyilvános viselése, ha az nem az állam és törvényes intézménye iránti elleneséges irányzat jelzéséül történik, nem a Kbtk. 36. §-ába ütközö kibágást képez, hanem a belügyminiszter 1885. évi 62,693. sz. rendeletével alkotott kihágás ismerveit tünteti fel. Elbírálása nem a kir. bíróság, hanem a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

(Hatásköri bíróság 1908. évi 66. sz. határozata.)

Sebzett vadnak idegen vadászterületen fegyverrel kézben történt üzése a vadászati törvény 26. §-ába ütközö kibágást képez.

(5364/1908. sz. belügyminiszteri határozat.)

Azon kerékpáros, a ki a járdára felmegy és ott biciklizik, kihágást követ el. — Robbanó gyutacs eldobása a tiltott lövöldözés tényálladékát nem állapítja meg.

(A m. kir. belügyminiszter 1908. évi 6665. sz. hat.)

Vaskereskedési üzletben munkaszüneti napokon az elárusítás és házhoz szállítás délelött 10 óráig meg van ugyan engedve, de az üzlet irodai személyzete irodai munkák végzésére nem vehető igénybe.

(A m. kir. belügyminiszter 1908. évi 6512. sz. hat.)

A ki üzletében piszkos mérleget használ, az 1879: XL. tcz. 107. §-ába ütközö kibágást követ el és cselekménye az 1876: XIV. tcz. 7. §-a szerint minősül.

(A m. kir. belügyminiszter 1908. évi 6017. sz. hat.)

Üvegkereskedö azon cselekménye, hogy koronabélyeggel el nem látott üvegpalczkokat italmérőnek elsd, az 1899. évi 6523. sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelet alapján nem büntethető.

(A m. kir. belügyminiszter 1908. évi 5586. sz. hat.)

Járásparancsnokság felállítás.

A m. kir. III. számú csendörkerület budapesti szárnyának területén Budapesten, 1909. évi augusztus 1-én egy járásparancsnokság állított fel.

Örsfelállítás.

A m. kir. III. számú csendörkerület budapesti szárnyának területén Dunabarasztiban, 1909 augusztus hó 1-én egy gyalogörs állított fel.

Örslovasítás.

A m. kir. III. számú csendörkerület kecskeméti szárnyának öcsai gyalogörse 1909 augusztus hó 1-én lovasított.

Örsáthelyezés.

A m. kir. III. számú csendörkerület budapesti szárnyának tinnyi örs 1909 augusztus 1-én Zsámbékra belyeztetett át.

Örsfelosztás.

A m. kir. III. számú csendörkerület területén a budapesti vegyes örs 1909 augusztus hó 1-én felosztott.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsege folyó évi augusztus 2-án Bad Ischlben kelt legfelsőbb elbátározásával:

inámi Bolgár Ferencz, a magyar kir. bonvédelmi miniszterium államtitkárának, a *Ferencz József-rend nagykeresztjél* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. bonvédelmi miniszter ur által:

Losonci Márton V. számú csendörkerületbeli járásörmester, 19 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt tanusított állandó szorgalmaért, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működéseért, továbbá alárendeltjei példás vezetéseért.

Áthelyeztetnek:

1909 szeptember 1-ével:

Császár Gyula, VI. számú csendörkerületbeli százados. zalaegerszegi szárnyparancsnok, hasonló minőségben a III. számú csendörkerülethez: Ujvidékre;

Procb József, VIII. számú csendörkerületbeli százados zombori szárnyparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú csendörkerületbe: Zalaegerszegré;

Varga László, I. számú csendörkerületbeli főbadnagy, nagyenyedi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a III. számú csendörkerülethez: Kecskemétre;

árkosi Mihály Károly, VII. számú csendörkerületbeli főbadnagy, brassói szakaszparancsnok, hasonló minőségben a III. számú csendörkerületbe: Zomborba;

Tóth Kálmán András, VII. számú csendörkerületbeli hadnagy, sepsiszentgyörgyi szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendörkerületben: Brassóba;

Szütty Imre, V. számú csendörkerületbeli főhadnagy pöstyéni szakaszparancsnok, oktatóiszti minőségben ugyanazon csendörkerületben: Pozsonyba;

webrfesti Armandola Vladimir, VIII. sz. csendörkerületbeli badnagy a 3. nagyváradi szakasz parancsnoka, hasonló minőségben az I. számú csendörkerületbe: Nagyenyedre;

Boros Lajos, II. számú csendörkerületbeli badnagy oravicabányai szakaszparancsnok, mint az I. szakasz

parancsnoka a VI. számú csendőrkerülethez: Székesfehérvárra;

Konkoly Iván, IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy nagyszöllősi szakaszparancsnok, oktatótiszt minőségben ugyanazon csendőrkerületben: Kassára;

Demény Dezső, IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy felsővíssói szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez: Belenyésre;

Móritz László, II. számú csendőrkerületbeli hadnagy temeskubini szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú csendőrkerülethez: Veszprémbe;

Hubay Győző, VI. számú csendőrkerületbeli hadnagy nagykanizsai szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületben: Zalaegerszegre;

Filla Ernő, VI. számú csendőrkerületbeli hadnagy veszprémi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez: Temeskubinba;

Végh Ferencz, VIII. számú csendőrkerületbeli százados belényesi szárnyparancsnok, hasonló minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Segesvárra;

Polster Kálmán, II. számú csendőrkerületbeli százados pancsovai szárnyparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú csendőrkerülethez: Pécsre;

Kocsis György, I. számú csendőrkerületbeli főhadnagy-számvivő a számvivőség vezetője, hasonló minőségben a VII. sz. csendőrkerület törzséhez: Brassóba;

Tamás Gergely, VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy-számvivő, ezen kerület pótszárnyától, számvivőség vezetői minőségben az I. számú csendőrkerület törzséhez: Kolozsvárra;

1909. évi augusztus 16-ával:

Fehér Ignác járásőrmester, az VIII. számú csendőrkerülettől, az V. számú csendőrkerülethez;

Tóth János II. járásőrmester, a VIII. számú csendőrkerülettől, a IV. számú csendőrkerülethez;

Kállay Fülöp járásőrmester, a VIII. számú csendőrkerülettől az V. sz. csendőrkerülethez.

Áthelyeztettek:

1909 augusztus 1-ével:

Szennyei Árpád járásőrmester, az I. sz. csendőrkerülettől, a VII. sz. csendőrkerülethez;

Tóth József II. járásőrmester, a VIII. sz. csendőrkerülettől, a III. sz. csendőrkerülethez.

Előléptetett:

1909 augusztus 1-ével:

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:
Timár Kálmán cz. őrsv., *őrsvezetővé.*

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel ellátott:

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Rom Mihály járásőrm. 1909 jul. 25-ével.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel ellátott:

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Markó Mihály cz. őrsv. 1909 jul. 19-ével.

Házasságra léptek:

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Szentmiklósi János cz. őrsv., Árvai Sárával, 1909 jul. 2-án, Turkevén.

Lukácsi István cz. őrsv., Menártovics Idával, 1909 jul. 8-án, Rákosszentmihályon.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:
Gabik János cz. őrsv., özv. Kondvicska Antalné, szül. Horváth Máriával 1909 jul. 27-én, Ürményben.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek *dus választékban.* ...

Szives tudomására hozzuk az érdeklődőknek, hogy a kiadásunkban megjelenő Csendőrségi Lexikon 2-ik kiadása jövő hó folyamán fog megjelenni.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A hivatali titok, mint a bűnüldözés akadályá.

Irta: *Soltész Imre* csendőrfőhadnagy.

A nyomozó csendőr első kötelessége meggyőződni a felől, hogy vajjon tényleg el lett-e követve a tudomásra hozott hűntetendő cselekmény. Eme kötelességének teljesítése azonban nehézségekbe ütközik, ha a bűncselekményt hivatali személyek követik el, pl. hivatali sikkasztással. Ugyanis más bűncselekményeknél, mint pl.: lopás, emberölésnél stb. a csendőr eljárása nem ütközik nehézségekbe, ha a tett helyszínét megtekinteni, házkutatást, avagy átvizsgálást akar megejteni, mert ezen jogai a bünvádi perrendtartásban biztosítva vannak. Ha azonban pl. egy postamester a kezelése alatt álló pénzt elcsikkasztja, a csendőrnek nincsen módjában meggyőződni arról, hogy a postamester tényleg sikkasztott-e, mert a hivatalos iratokat megtekintenie nem szabad, hanem, ha valamely adatról tudomást akar szerezni, a postahivatal előljáró hatóságához kell fordulnia ezen adatok közlése végett. Mi sem természetesebb, mint az, hogy az ilyen adatok közléseig ideje van a tettesnek a menekülésre, s mire a csendőr eljárása akadályait a fenti módon elhárítja, már is kisiklott a keze közül az, a kivel szemben eljárnia s a kit a törvény elé állítania kellett volna.

Felsőmagyarország egyik községében történt az alábbi eset: A postamester egy szép napon 6000 koronát sikkasztott el olyképen, hogy az Amerikából érkezett pénzeket maga vette fel a helyett, hogy azokat a címzetteknek kézbesítette volna. A dolog csak a postaigazgatóságához intézett névtelen feljelentés és a váratlanul megéjtett rovincsolás útján sült ki. Ugyanis a feljelentés megtörténte után két postaellenőr érkezett a postahivatalba, s azok a feljelentésben megjelölt személyek címére érkezett pénzküldemények kézbesítését megvizsgálva tényleg megállapították, hogy a postautalványokon levő aláírásokat maga a postamester hamisította, s a címzettek a küldött pénzt fel nem vették. A két ellenőr az esetről jelentést tett saját előljáró hatóságának, a postaigazgatóságnak, s egyuttal megkereste a csendőrséget is, hogy a postamestert az ügyészség intézkedéséig helyezze rendőri felügyelet alá. A csendőrség parancsnoka kijelentette az ellenőröknek, hogy ők nincsenek

jogosítva a postamestert rendőri felügyelet alá helyezni, mert ezt csak a hatóság teheti, mire az ellenőrök bizva az ügyészség gyors intézkedésében a postahivatalt ott hagyva, haza utaztak.

A postaigazgatóság az ellenőrök jelentését az ügyészséghez tette át, mely a bíróság útján a postamester elfogatására hívta fel a csendőrséget. Hogy azonban a postamester a saját maga ellen kiadott elfogató parancsot meg ne semmisítse, a bíróság a szomszédos postahivatal útján küldte meg az őrsnek a felhívást. Míg azonban az elfogató parancs a leirt kerülő uton, tehát a sikkasztás megállapítása után mintegy öt nap mulva a csendőrség kezeibe került, a sikkasztással vádolt postamester már az Amerikába vevő hajón ült, s ma külföldön nevet markálta. Az elfogató parancs közbevetélekor a csendőrség megindítva a postamester ellen a legszélesebb körű nyomozást, természetesen azt sehol feltalálni nem tudta s eljárása sikertelenségét az ügyészségnek bejelentette.

Az ügyészség az ügyet az igazságügyi, ez a kereskedelemügyi, emez pedig a belügyi kormányhoz tette át annak megállapítása végett, hogy ugyan fenti ügyben kinek mulasztásából eredt annak lehetősége, hogy a sikkasztással vádolt postamester megszökjék. Minden megkérdezett hatóság mosta kezeit, mert eleget vélt tenni hivatali kötelességének, azontul pedig mire sem kötelezhető, s úgy nem maradt más hátra, mint rendeletileg jövőre nézve nagyobb körültekintésre inteni a hatósági személyeket.

Nézzük már most, hogy hol rejlik a tulajdonképeni hiba s mi lett volna a leghelyesebb eljárás, hogy postamester uram ki ne szabaduljon a hálóból?

Ha a csendőrség egy magán személy sikkasztásáról értesült volna, a helyszínére siet, meggyőződik a tényállásról, s ha a sikkasztást tényleg elkövetettnek látja, a tettest följelenti, vagy a mennyiben szökésétől tartani lehetett volna, elfogja és az illetékes hatósághoz beviséri.

Ex esetben tehát az volt a baj, hogy a csendőrség a sikkasztás tényéről meg nem győződhetett, s mert valakinek egyszerű bemozdására még eljárnia nem szabad, a tettest el nem foghatta.

Ha tehát az erre illetékes hatóság oly személyeket küldött ki a sikkasztás tényének megállapítása végett,

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertész-mestere. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes katalógusát át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségmentesen díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő.

a kik erre nemcsak képesek, de hivatottak is, ily esetben fel kellett volna ugyanezeket hatafuzni arra is, hogy az esetet a csendőrségnek tudomására adják, s egyuttal kilétüket hatósági felbatalmazással igazolva a sikkasztást bizonyító adatokat a nyomozás czéljából kiküldött járőrrel közöljék.

Azt hiszem, hogy a csendőr van olyan titoktartó, mint a postai alkalmazottak, s a nyomozás során megtudott dolgokat tudják is úgy titokban tartani, mint amazok. Ha már most a csendőrség a sikkasztás tényéről kétség kizárólag meggyőződött volna, övé lett volna a további felelőség arra nézve, hogy a büntetett ki ne sikoljon az igazságszolgáltatás sujtó keze alól. Ily esetben ugyanis a járőr fontolóra veszi, hogy szabadlábon hagyja-e a sikkasztót vagy szökésétől tartva, őt az illetékes hatósághoz bekisérje.

Valaki ugyanazt kérdezhetné, hogy hiszen mindezt megtebette volna a járőr a nélkül is, hogy a hivatalos aktákat, melyekhez talán nem is ért, megtekintenie kellett volna. Az ilyen kérdést feltevő tévedne, mert hiszen egy a csendőr előtt ismeretlen egyén feladását csak nem lehet készpénznek venni, mert bátha valótlán az állított tény? A megbatalmazással kilétüket igazoló személyek állítása ugyan eléggé megbízhatónak mondható, de hiszen manapság mindent lehet bamisitani, úgy tehát a meghatalmazást is. Az eljárás alapját ezen esetben tehát csakis az állított bűncselekmény valódiságáról való meggyőződés képezi, mert ilyenkor melléke, hogy ki vezette nyomra a csendőrt, hivatalos, vagy nem hivatalos személy, mert ha ő egyszer a bűncselekmény elkövetéséről meggyőződött, a további eljárását a feljelentő kiléte nem változtathatja meg.

Az ellenőrök által kért rendőri felügyelet sem lett volna célravezető, mert hiszen a felügyelet csak úgy lehet sikeres, ha állandó, azaz, ha őrizté válik, mert hiszen a szökni akaró büntetett is figyelni azokat, a kik reá ügyelnek, s mihelyt észreveszi, hogy ezek róla csak annyi ideig is levették szemüket, a mennyi elég arra, hogy a községet elhagyja, máris kibujt a hálóból, s legtöbb esetben sikerül is elmenekülnie.

Rendőri felügyelettel tehát nem lehet a büntettek szökését megakadályozni. A rendőri felügyelet jó arra, hogy a gyanus egyének, azokasos büntettek stb. bűncselekményt egykönnyen el ne követhessenek, fenti esetben azonban célra nem vezetett, mert mint utólag meg lett állapítva, a csendőrök a mennyire lehetett szemmel is kísérték a postamestert, annak azonban mégis sikerült megszöknie. A szökést csak úgy sikerült volna megakadályozni, ha a postamestert éjjeli időben is állandóan őrizték volna a csendőrök, mert csak úgy vehették volna észre a szökést. Fenti esetben azonban az állandó őrizetre semmiféle jogszimük nem volt, s így azt nem is teljesíthették.

A sikkasztásnál mérlegelendő körülmény, vajjon a tettes elfogása szükséges-e vagy nem? A szolgálati utasítás 117. §. VI. pontja értelmében a szökés veszélye miatt indokolt az elfogás. A szökést itt nem annak megkísérléséből kell következtetni, hanem magából a bűncselekmény indító okából.

Szerintem a sikkasztás azon esete rejti magában a szökés valószínűségét, illetve az arra való készüléket, ha a tettes oly czélból sikkasztott el nagyobb összegű pénzmennyiséget, hogy azzal ismeretlen helyen új élethez fogjon. Valószínűtlen a sikkasztásnál a szökés, ha a tettes az elsikkasztott összeget már elhasználta, pl. elkártyázta, vagy ha azon czélból sikkaszt, hogy valamely sürgős adósságát, pl. lejárt váltóját kifizesse. Ez utóbbi esetben ugyanis a lélektani okok arra engednek következtetni, hogy a tettes tartózkodási helyén megmaradni akar, míg az előbbiből azon speculatio tűnik ki, hogy a tettes számolt azzal, hogy cselekményét sokaig nem leplezheti, s így csakis szökéssel tudja a nála levő pénznek hasznát venni.

Láthatjuk tehát, hogy nem elég a bűncselekmény elkövetését a csendőrnek egyszerűen tudtára adni, hanem szükséges, hogy a csendőr a bűncselekmény elkövetésének részleteiből a tettes czélját és további szándékát is megismerje, hogy mindezekből némi kis okoskodással kisése: a tettes szökésétől tartani lehet-e avagy sem.

Az említett esetből kifolyólag foglalkozni akarok még a követett hatósági eljárással és a csendőrség tennivalóival.

Az eset leírásánál bizonyára feltűnt azon körülmény, hogy a bíróság nem directe azon postahivatal utján adta le az elfogató parancsot, melynél a sikkasztó alkalmazva volt, hanem a szomszédos postahivatal és őrs utján, hogy a postamester a tartalom nem sejtésével aggálytalanul kézbesíttesse a küldeményt.

A terv ugyan jól volt kieszelve, de balul ütött ki, mert az eljárást még inkább késleltette, s még több időt engedett a tettesnek a szökésre. A sikkasztás felfedezésekor a postamestert nyomban felfüggesztetni és mással helyettesíteni kellett volna. Ez esetben ugyanis a helyettes akta eltüntetésétől, illetve az elfogató parancs nemkézbesítésétől tartani nem kellett volna. A csendőrség célravezető eljárása pedig az lett volna, ha a helyettes megérkezéig a postamestert őrizheti, s annak megérkezéivel őt az illetékes hatósághoz bekiséri; így írja ezt elő különben utasításunk is a közhivatalban álló személyek elfogásánál.

Az elfogató parancs kézbesítése ily aggályos körülmények között, — ha ugyanis a helyettes a sikkasztó teendőit még nem végezné, — csak úgy volna biztosítható, ha az elfogató parancs tartalma egy oly távirón, vagy távbeszélőn adatnék le az őrsnek, mely nincs kapcsolva a sikkasztó postamester hivatalához, tehát pl.: a vasuti táviró, vagy távbeszélő vezetéken. Ilyen

A legjobb órák,

legszolidabb ékszeresek, egyszerűtől a legdrágábbig, úgy készpénz, mint rénzeltizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

nem létében a legközelebbi szomszédos óra volna az elfogató parancsa táviró vagy távbeszélőn történt leadásával az elfogásra felhatalmazandó.

Mindezen eljárás azonban nehézkes és időpazarló. A dolgon segíteni lehetne olyképen, ha az őrsőkön is behozhatnék a titkos táviratozás avagy a jelszókkal való távbeszélés. A telefon igen szép találmány, csak hogy egy hibája van, s ez az, hogy könnyen kihallgatható, míg a táviratozásnál a hivatali titkot nem respektáló kezelő személyzet révén a tartalom könnyen kiszivároga a nép közé.

Manapság a rendőri szolgálatban a titkos táviratozás és jelszókkal való távbeszélés ép oly szükséges valami, mint az egyenruhás polízia mellett a titkos rendőrség.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK

Egy gyilkosság kiderítése.

Irta: Fűkö Pál járásörmester.

Az alább közölt büntetendő cselekmény kiderítésének ismertetésével leginkább a még fiatalabb bajtársaim előtt azt óhajtom bebizonyítani, hogy a ki nem derített közbiztonsági zavarok nyilvántartása, azok utáni folytonos puhatólódzás, a beugók szerzése, mint igen fontos követelmény, felette nagy jelentőséggel bír a bűncselekmények kiderítésére. Továbbá, hogy a csendőrnek sohasem szabad bármily csekélynek látszó esetet is a könnyebb oldaláról venni, hanem minden bűncselekmény nyomozásánál arra kell törekednie, hogy annak minden részlete a lehető legszélesebb körben felderíthessék, a szükséges bizonyítékok még a tettes beismerése esetén is beszerezthessenek s ezek által az elköve-

Hogy kell megfogni a fulloklót, hogy a mentőbe bele ne kapaszkodhassék.

tett bűncselekmény megtorlása körüli eljárást az illetékes bíróságnak még abban az esetben is megkönnyítsük, ha a tettes a csendőrijárőr előtti beismerését, mint az számtalan esetben megtörténik, a bíróság előtt visszavoná.

Igaz, hogy nagyon sok esetben a nyomozást vezető csendőr minden tehetősége és igyekezete dacára se jut eredményre. Ilyenkor az ambícióval nyomozó csendőr sohasem veszítse el türelmét, hanem annál nagyobb odaadással, igyekezettel és kitartással keresse az eredményhez vezető fonalat, kövessen el minden lehetőt, lépjen érintkezésbe beugóival, vegye alaposan fontolóra a bűncselekménnyel esetleg összefüggésben álló dolgokat s ezeknek valamint a nyomozás során szerzett tapasztalatoknak helyes egybevetése bizonyára eredményhez juttatják.

Megtörténik többször, hogy egy vagy más bűncselekmény tettese önbeismerés alapján el lesz fogva, a bíróságnak átadva és vizálati fogságban is tartva hónapokon át, kellő bizonyíték hiányában végre is szabadon kell bocsájtani.

Ily esetekben a nyomozó járőr nem tett eleget a kötelességének; megelégedett a beismeréssel és vagy téves felfogásból vagy könnyelemszeretethől elmulasztotta beszerezni a bizonyítékokat.

Hogy tehát ez elő ne fordulhasson, a csendőrnek sohasem szabad éppen csak a beismeréssel beérni, hanem a tettesseg bizonyítására bűnjeleket, tanukat kell szereznie és csak ezután kell az esetet a hatóságnak feljelenteni, illetve a tettest oda átadni.

De, hogy a bevezetésemmel ne untassam az olvasót, rátérek az eddigiek igazolásául szolgáló alábbi esetre. 1902. évi október 16-án a trancsényi kir. ügyészség az illavai őrsöt felhívta, hogy a Lédecz községi előjáróság jelentése szerint ismeretlen módon,

A mentő mindkét kezével a fulloklót hóna alá nyúl és hanyatt úszik vele.

Vizbefúrt ember mentése és élesztése.

67 korona pénzzel együtt eltűnt Martinák Mihály ottani lakos ntán a nyomozást ejtse meg.

Az ős ezen felbivásnak eleget téve, a nyomozást bevezette, melynek során tanuk bemondásaiból megállapította, hogy nevezett október hó 13-án délután 6 óra után a Lédecz községgel szomszédos Vágerdőlja községben lakó kedveséhez való menését szinelve, ismeretlen helyre költözött, mert kedvesét a szülei elvenni nem engedték, mivel szegény és már áldott állapotban is volt. Az ős ezeket így akkor a kir. ügyészségnek be is jelentette. E jelentés azonban alig érkezett be az ügyészséghez, mert már október hó 22-én arról értesült az ős, hogy az állítólag eltűnt egyén hulláját, lőtt sebbel, Kasza község közelében az országot egyik hidja alatt polgári egyének feltalálták s már akkor a 67 korona készpénze, a csizmája és a kalapja hiányzott.

Most az ős előbbi járöre az esetet megtudva, a helyszínére ment, ott megállapította, hogy a talált bulla tényleg az eltűnt Martinák Mihály bullája; és ha nem is rablógyilkossággal áll szemben, mert a hiányzó pénzt, csizmát és kalapot már a hullától is ellophatta más egyén is, nem éppen a tettes, a ki agyonlőtte, de gyilkosság mindenesetre fennforog. A megejtett nyomozási folyamán Hrádel András lédeczi lakos el is fogatott, mert azzal volt gyanusítva, hogy Martinák Mihályval szerelmi viszonyból kifolyólag ellenséges viszonyban éltek. Nevezett a bíróságnak át is adatott s ott vizsgálati fogságban 7 hónapot töltött is, de végre is a kellő bizonyítékok hiányában szabadon bocsájtattott.

Hrádel András a szabadon bocsájtása után azonnal Amerikába ment, így az ügy akkor annyiba maradt egészen a mult évi december hó 18-áig, mikor is az illvai ős ebben az ügyben a nyomozást újból bevezette és a valódi tettest kiderítette.

Az eddigiek után jogosan felvethető az a kérdés, hogy hát eddig miért nem folytatták a pótnyomozást és miért éppen csak a jelzett időben?

A felelet erre nagyon is egyszerű. Azért, mert az őrön változás történt, így eme kiderítettnek nem tekintetű eset feledésbe ment. Én azonban, hogy az őrre kerültem s a nyilvántartást átnéztem, ezt az esetet, mint nagyon is feltűnőt, magamnak előjegyeztem és kezdettem ez ügyben puhatalóldzani. Megtudtam, hogy az Amerikába kiment Hrádel egy hóval megelőzőleg visszajöött.

Arra törekedtem tehát, hogy minél előbb megállapíttassam, vajjon a meglőtt Martinák még életében, hol, kikkel szokott leginkább érintkezni, dolgozni; kiknek állbat leginkább érdekében a dolgot feledékenységbe nem engedni menni; a régi kedvese érdeklődik-e még iránta; mit beszél a község lakossága; az Amerikából visszatért Hrádel kivel szokott leginkább érintkezni, nevezett ugyan érdeklődik-e a Martinák kedvese iránt s hogy milyen benyomást gyakorol rá a Martinák ballála okának előbozása, mert ezek tisztázásából vélem a

kiinduló pontot magamnak megtalálni. Ez azonban nem oly könnyen ment; ehhez több idő, utánjárás. puhatalóldzás kellett. De Hrádel ellen még sem tudtam semmi bizonyítékot beszerezni. Ekkor besugóim egyikét arra kértem fel, hogy Martinák volt kedvesét óvatosan közelítse meg, tőle iparkodjék azt megtudni, hogy Martinák, a míg hozzájárt, merre szokott a lakásukhoz járni, mit szokott neki vinni, milyen viszonya volt Martinákkal, gondol-e még olykor-olykor rá s végül, mit tétélez fel, hogy ki és mi okból löhette le Martinákot? Ennek folytán megtudtam, hogy Martinák mindannyiszor a H. R. erdész kertjén keresztül vezető gyalog ösvényen szokott hozzá járni; s a gyümölcsérés idején mindig vitt neki valamely gyümölcsöt az erdész gyümölcsöséből. Megtudtam továbbá, hogy 1902. évi október 13-ánt mikor mindketten a lédeczi cementgyárban dolgoztak, úgy állapodtak meg, hogy Martinák az nap este vacsora után Lédeczről Vágerdőljára fog menni s ott megbeszéli egybekelésük napját, hogy mit fognak venni a lakodalmukhoz.

Ez utóbbi célra Martinák a fenti összeget magával is vitte. Martináknak jelenleg is élő anyja szintén úgy adta elő, hogy fia az eset alkalmával 7—8 óra között este hazuról azon szándékkal ment el, hogy a kedveséhez megy Vágerdőljára. Ezen puhatalóldzásom során tudomásul vettem továbbá azt is, hogy a fenti erdész, kinek a kertjén Martinák keresztül szokott járni panaszkodott is annak idején, hogy a magnak hagyot, uborkáit és gyümölcseit meglőpta valaki és ugyanakkor fenyegetődzött is azzal, hogy nem fog sokáig a tolvaj lopni az ő kertjéből. Tudomásul vettem végül azt is, hogy a jelzett nap este 8—9 óra tájt H. erdész kertjéből hallottak is többen puskalövést.

De midőn erre nézve a tanuk kikérdezésére került volna a sor, valamennyi tagadott. Mit én azonban annak tulajdonítottam, hogy nevezett befolyásos ember lévén, nagyon sokat árthatna az ügyis szegénysorsu népnek, ha rá nézve terhelőleg nyilatkoznának, tehát minden bizonynyal azért nem akart tudni senki — semmit. Ekkor már tisztában voltam, hogy H. a tettes és csak a bizonyítékokat kell vele szemben beszerezni. De hol kezdjem? H. erdészszel szemben azonnal fellépni nem láttam ezélszerűnek, mert az által az eredményt kockáztatva lenni láttam, annál is inkább, mert a szomszédok és falubeliek semmit nem akartak tudni.

Tehát először is az erdész akkori cselédjei után puhatalóldztam, s megtudtam, hogy az akkori egyik nőcselédje Pagács Erzsébet Bulluson, Pagács István akkori tehenésze pedig Kasza községben laknak Szokol István akkori kocsisa pedig még most is a szolgálatában áll. Ezt a három egyént azonnal elővezettettem és kikérdeztem.

Pagács Erzsébet minden habozás nélkül előadta, hogy mikor ő 1902. év folyamán H. erdésznel szolgált, egy

Ha fáj a feje

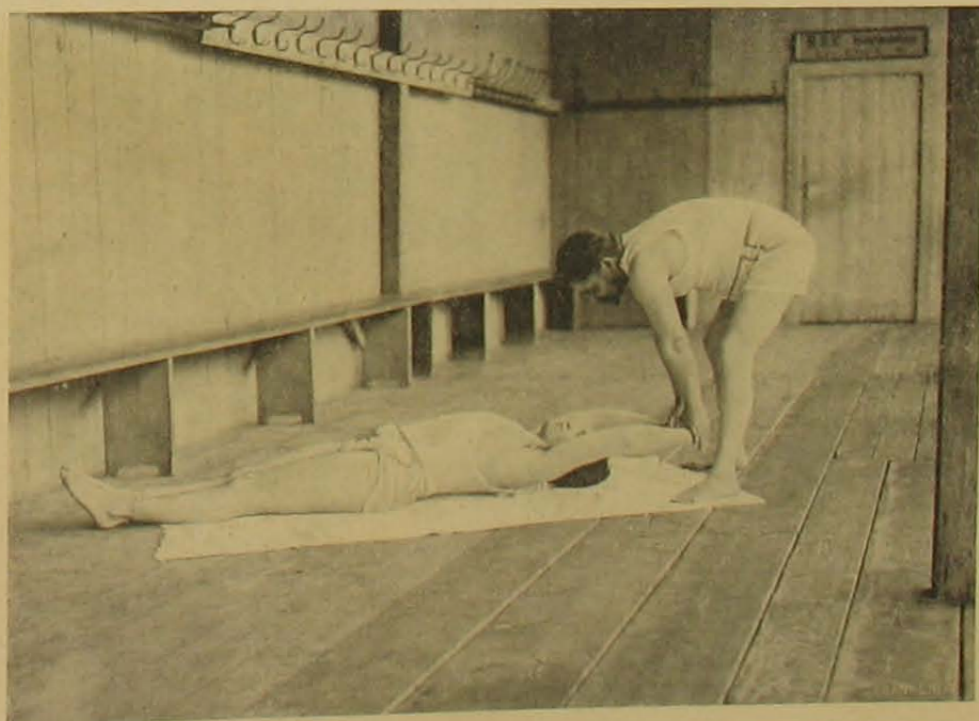
ne tétovázzék, hanem
basználjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Kispesten**. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Mesterséges lélekzés a karok mozgása által.

Mesterséges lélekzés a karok mozgása által.

Vizbefuló ember élesztése.

este a kertből lövést hallott és a mint odafutott, az erdőszél fegyverrel kezében a kertből jönni látta. Ez utasította őt, hogy menjen az istállóba és bátyját, Pagács Istvánt és Szokol István kocsiát hívja ki. Midőn ő ezeket az istállóból kihívta, ezeknek az erdőszél mondotta, hogy menjenek a kertbe az almafa alá, mert ott egy kutyára rá lőtt, ba elbullott, vigyék el onnét valahová. A két férfit ő is követte. Az almafa alatt azonban nem kutyát, hanem Martinákot találtak, a ki a lövés folytán akkorára már meg is halt. A két férfi cseléd felemelve, Szokol a fejét, Pagács pedig a lábát fogta és a közeli erdőszélbe vitték, ott egy fa alatti árokba téve falevelekkel betakarták. Előadta továbbá, hogy ez a két férfi cseléd neki az eset utáni napokban elbeszélte, hogy a következő éjjelen a Martinák hulláját a már jelzett helyről az erdőszél kocsijára téve a szántóföldeken keresztül a jelzett hid alá vitték, a mikor is a hid közelében fekvő úgynevezett Nozdroviczky pusztán lakó Nozdroviczki Miklós földbirtokossal találkoztak is, de már akkor a hullát a hid alá rejtették.

A bíróságnak erről személyesen jelentést tettem, minek alapján az itteni kir. járásbíróság részéről a v. bíró a helyszínére ki is jött, ki előtt Pagács Erzsébet szintén mindent beismert a fentiek szerint. Ezen beismerésben levő tanu, az eddig még tagadásban levő két férfi cseléddel a bíróság által szembesítették mikor látta, hogy a bátyja még mindig tagadásban van, az előbbi beismerését visszavonta és oda minősítette, hogy ő az általa előadottakat csak másoktól hallotta, de kitől, azt nem tudja. A bíróság ezek után a további nyomozással engem megbízva, haza utazott.

Míg ezek történtek, a miket a két község lakossága is tudomásul vett, addig a beugóim még nagyobb hévvel tovább puhaltak, közülök egyik azt adta tudomásomra, hogy nevezett nő cseléd a fentieket már más két nőnek is elbeszélte megelőzőleg még az eset utáni időkben.

Ezeket kipbatolva kikerdeztem és egybehangzóan előadták, hogy az esetet nekik Pagács Erzsébet a fentiek szerint szintén elbeszélte. Pagács Erzsébet ezeket megtudva, az előbbi előadásait újból fenntartotta és kért, hogy a bátyjának is elmondhassa. A bátyja Pagács István látva, hogy saját testvére is ellene mond, a büncselekményben való részvételét beismerte. A helyet, hol a hullát meglőve találták és a hová onnan Szokollal együtt az erdőszélbe vitték, majd onnan másnap éjjel kocsiin a földiken keresztül a jelzett hid alá szállították, megmutatta. A bemondása szerinti helyeket, utat, a hullát fekvését pedig rajz által biztosítottam, mely rajzom vételével azt értem el, hogy a cselekmény kiderítésére nézve nagy fontossággal bírt a bíróság előtt is, mert az teljesen megegyezett a hullát feltalálásakor a bíróság által a helyszínén eszközölt helyszíni rajzsal. Előadta továbbá, hogy a midőn a hullát a hid alatt

elhelyezték, Szokol még a hid alatt hagyta, ki ott előadása szerint egy hosszú vasutas köpenyegben mintegy 5—6 percz ideig időzött, de hogy ezen idő alatt mit csinált, nem tudja, de bozzá tette, hogy valószínűleg a pénztől, osizma és kalapjától fosztabatta meg. Továbbá előadta még, hogy a midőn Szokol a jelzett hid alól kijött ő egy alakot jönni látott Kasza község felől, miért ő az ut árkaiba huzódott, de Szokol már mivel ideje nem volt, nem rejtőzhetett el, a bizonyosnak köszönt is, ki a köszönést fogadva, hangjáról Nadroviczki Miklósnak ismerte fel.

Szokol István ellenben mindezekkel szemben előbb mindent tagadott, de midőn látta, hogy Nadroviczki Miklós is emlékezett még vissza a velevaló akkori találkozásra, a vasuti köpeny holszerzése és annak a viselése is rábizonyult, tettét ép úgy mint Pagács beismerte, a cselekmény végrehajtását szintén ép úgy, mint Pagács megmutatta, sőt még az erdőszél által használt kétsövű vadászfegyvert is a többi közül kiválasztotta, mert úgymond ő jól tudja melyik az. Mindhárom tanu, de a két utóbbi, mint bűnrészes is egybehangzóan előadták, hogy nekik tudomásuk volt arról, hogy a meglőtt Martinákot az erdőszél lelövésével fenyegette azért, mert a gyülmöloseit folyton lopta, de leginkább azért haragudott az erdőszél legjobban, hogy Martinák a magának meghagyott uborkáját is ellopta és ezért többször lesbe állt a kertbe.

H. R. erdőszél ezen bizonyítékokkal szemben is tettét tagadta. A kir. ügyészség ellenben látva a kellő bizonyítékokat, táviratilag az elfogásukat és bekíséréseiket rendelte el: kik a kétsövű vadászfegyver, mint bűnjelkekkel együtt december hó 24-én a kir. ügyészségnek át is adattak.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A kanálról.

A kanálnak nagy multja van, sok az őse, és változatos a története. A divat és a kedvelés évszázadokon át művészi értékét növelte, a mi az ősidők legelőzeseibb tárgyainál nem gyakori dolog.

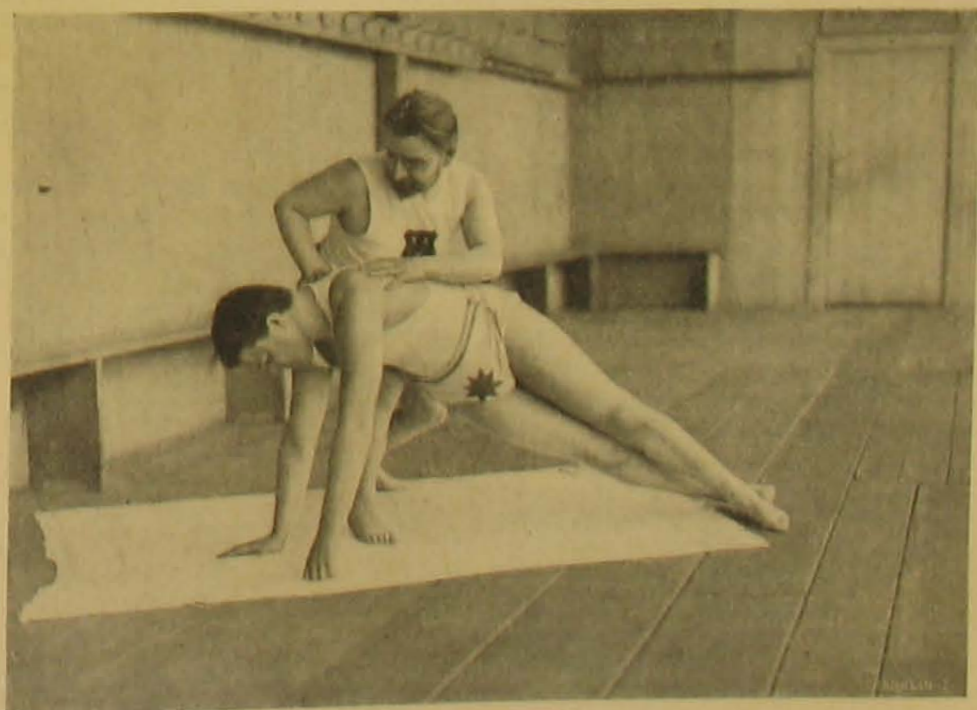
A kanál az ókorban még nem volt étekeszköz. A folyékony ételeknek, a minők a mi étrendünkön vannak, a régi kulturnépeknél nem igen jelentős szerep. Mindenki a kezével evett és ezért volt olyan nagy dolog a gyakori kézmosás. A kanál őse a kivált fadarab. Hosszú évszázadokon át továbbra is fából készítették a kanalat, melyet ritkán váltott fül és vas és az őzűt. A közügyesség a fát faragással díszítette, de érez lett a fogója, melynek díszé, mint a középkor elején minden művészi dolognak, tisztán egyházi volt: Ádám és Éva, a szentek alakja, mozzanatok Krisztus életéből, vállalkoznak az apostolokkal és az angyalfejekkel. Nagyon érdekes gyűjteményei vannak az ilyen régi kanaloknak. Az egyik kanálnak majdnem áttetsző szarumerítőjén felfogó van az első emberpárral a tudás fája

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. **GYŐR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

A víz kiszorítása a tüdőből gyömöszöléssel.

A víz kiszorítása a tüdőből ütögetéssel.

Vízbeült ember mentése és élesztése.

alatt; egy másik úgynevezett apostol kanál, a mennyiben a fogóján apostolok szobrai látszanak. Abban az időben, a melynek ez a két kanál a maradványa, ez az étekeszköz még nagy ritkaság és nébány évszázadon át is még az marad. Csak jómódú és előkelő emberek bázában található a báz kincstárában a helye.

Anjou Lajosról — 1368 — mondják, hogy «hat egészen egyforma aranykanala» van. Troyes püspök — 1370 — leltárában «bárom tuczat ezüst kanál» szerepel. Csakhogy ebben az időben a kanálnak már megvolt a külön rendeltetése. V. Károly — 1380 — leltárában olvashatjuk «une grant cuiller à dresser viande» (nagy búsekanál). Kétfő «à prendre espices» (fűszerkanál) és kétfő «à manger dragé» (czukor-kanál). A divat akkortájt nagyon kedvezett a mindenféle édességnek s a kelet fűszereinek és Franciaországban valóságos műremekei keletkeztek a czukorkanalaknak a legnemesebb fém-ből, gyönggyel, rubinnal és szafírral kirakva, míg a nyelét czimer, szatirfej és állatok díszítették.

A középkor kanalának kerek volt a meritője s a mi fogalmaink szerint nagyon rövid volt a nyele, alig hat-nyolcz centiméter hosszú. Egyszerre csak kitört a kanál nyele körül a forradalom! Mint mindig, ebben is a divat döntött. Óriás nyakbodrokat viseltek az emberek, hogyan ehttek volna annyira rövidnyelű kanállal levezt?

A krónika szerint Marguerite királyné, a szép és fiatal, a kinek neve után elnevezett virággal díszítette a francia iparművészet — hódolattal telve iránta — a tányérokat és csészéket, ezen is tudott segíteni. Ő az, a kinek a kanál nyelének mostani hosszúságát köszönhetjük. A mikor az egyik udvarhölgye bepiszkította drága új nyakbodrát, a másik merő hiúságból éhes maradt, egyszer csak meglepte az asztaltársaságot hosszú nyelvű kanalakkal, hogy «a hölgyek ehessenek levezt, a nélkül, hogy be kelljen magokat piszkolniok». De a nyelv akkor még nagyon vékony volt. A XVI. század és a XVIII. század közti idő a tetőpontja a kanál történetének: tisztán egyéni használati eszköz és egyéni a díszítése is.

Attól a perctől kezdve, hogy étesszökt kezdtek adni a vendégeknek, a kanál gyári áru lett. Tojásdad alakot a meritője csak a XVII. században nyert és csak a XVIII. században látjuk a lapos nyelet; laposnyelűnek megmaradt napjainkig. Csak a modern művészet foglalkozott aztán újra azzal a hálás föladattal, hogy sajátásgos módon díszítse a kanalat. A szép rokokóformák újra föltámadtak; fölhasználták az őserégimotívumokat. Megszületett a kis morkakanál is a városok czimereivel.

KÉPEINKHEZ.

Vizbefuló ember mentése és élesztése.

A csendörlegénység közül, különösen azok, a kik folyók közelében teljesítenek szolgálatot, igen gyakran jutnak abba a belyzetbe, hogy vagy öngyilkossági szándékból vagy véletlen szerencsétlenség folytán vízbe került egyént kell kimenteniök. A mentésnél azonban igen óvatosan kell eljárni, mert — mint jól tudjuk — a fuldokló görcsösen kapaszkodik minden kezeügyébe eső tárgyba s bizony, ha a mentő nem belyesen és nem

kellő óvatossággal fogja meg a kimentendőt, nem csak bogy azt nem mentheti meg, de maga is könnyen áldozatává válhatik nemes cselekedetének.

A jelen számunkban közölt képek ketteje éppen arra ad utmutatást, bogy a mentőnek miként kell megfogni a fuldoklót, hogy az őt ne veszélyeztesse s a mentés is biztos sikerrel járjon. E képek szerint a mentőnek, hátulról a karok (hónalj) alatt átnyulva kell megragadni a fuldoklót s ebben a helyzetben a saját teste előrészen végig fektetve, a lábak esetleg a félkar segítségével hátonusza kell a partot megközelítenie.

Maga a vízből való kimentés azonban még nem jelenti azt, hogy az áldozatot az életnek is megmentették. Még ezután igen fontos teendő: a mesterséges lélekzés és a víznek a tüdőből való kiszorítása által az áldozat életre keltése vár a mentőre. Ezeknek külön magyarázatába azonban nem bocsátkozunk, mert minden őrsön megvan a dr. Kresz Géza mentőorvos által kiadott «Balesetknél követendő eljárás» cz. tanulmány s ez és az itt közölt utóbbi négy kép, félre nem érthető magyarázatot nyújt a vízből kimentettekkel való elbánásra nézve.

HIREK.

Augusztus 18. Ő császári és apostoli királyi Felsége legmagasabb születése napját, augusztus 18-án, ezuttal 79-edeszer, mindenütt a szokott katonai pompa keretében ünnepelték meg. Az ünneplésből a csendőrség is — a fegyveres erő tagjaival együtt ünnepelve — ország-szerte kivette részét. A honvédelmi miniszter úr által a csendőrségi jutalmazási, valamint a Török Ferenczféle alaphól kiutalt jutalmak is Ő Felsége legmagasabb születése napján osztattak a megjutalmazott csendörlegénység között szét. A megjutalmazottak neveit lapunk hivatalos részében közöljük.

Egy próbacsendőr meglövetése. Kövi Pál oz. őrsvezető és Szép János próbacsendőrből állott somogyszentmiklósi őrsbeli járőr augusztus 9-én esteli 1/29 óra-kor a somogyszentmiklósi major közelében egy ismeretlen gyanus egyénnel találkozott, ki a járőr láttára futásnak eredt. Járőr a menekülőt üldözőbe vette, ki midőn őt a járőr tagjai közül Szép János próbacsendőr 2—3 lépésnyire megközelítette, hirtelen visszafordult és — egy eddig meg nem állapítható rövid fegyverből — a próbacsendőrrre két lövést tett, a mely lövések egyike az üldöző próbacsendőrt mellen találva, súlyosan megsebesítette. Szép János próbacsendőr, megsebesülése után, szintén támadójára lött, de ezen lövés eredménye ismeretlen, mert a támadó a kertek alatti bozótba ugorva, üldözői elől a sötétben nyomtalanul eltűnt. A súlyosan sérült próbacsendőr orvosi ápolás alá vétetett, az ismeretlen merénylő kézrekerítése iránt pedig széleskörű intézkedés tétetett.

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárból 20 kor., alkatrészekből és gummikból 20% árengedm. részesülnek. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

kerékpár- és varrógép nagyrahár

SZEGED.

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jótállás mellett Csekély havi részletfizetésre.

— Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —

A megtért fia. Az aradmegyei apátii örsön Sztána Flórián ottani lakos, augusztus 10-én azon panaszát adta elő, hogy János nevű, súlyos testisértésért kilencz havi börtönre és feltételes szabadságra bocsátott fia, aznap a börtönből haza jöve, őt súlyosan megverte. Bajuszt kitepte és megöléssel fenyegette, e panaszának előadása után a sértett apa a csendőrség oltalmát kérte. Az őrsparancsnok a terhelt kikérdezése céljából Németh József csendőrt vezényelte ki, ki panaszos bázánál Petrehelle Flóra községi rendőrrel megjelenve, terhelt Sztána Jánost a községházhoz elővezetni akarta. Sztána János a csendőr részéről hozzá intézett felhívásnak nemcsak nem engedelmeskedett, hanem a csendőr felhívása után, arra vasvillával rátámadt s egy dőféssel a csendőrnek mindkét kezét, bár jelentéktelenül, megsértette. Németh csendőr a támadás után támadója ellen egy szuronydőfést intézve, azt hasba szurta. Sztána János megszuratása alkalmával a csendőr fegyverét elkapta s a csendőrt is átnyalábolva, magával a földre rántotta és őt fegyverétől megfosztani akarta. A dulakodásban Németh csendőrnek sikerült felülkerekedve felugrania s ekkor, nebody a nyomában szintén felugrott és nálánál nagyobb testierejű támadója által újból letepertessék, arra két találat nélküli lövést intézett s miután az támadásával még mindig nem hagyott fel, őt egy harmadik lövéssel halálosan megsebesítette.

Bucusu. A bánokszentgyörgyi örsről kivezényelt Szecsödi Sándor cz. örsvezető és Huszár István csendőrből állott járőr augusztus 8-án este nyolcz órakor, Zalamegye Szentpéterföldén, a hol bucsuval kapcsolatos keresztzentelés tartatott, Bedő József és Bedő Károly gutorföldi lakos ellenszegülőkkel szemben kardot használva, azokat életveszélyesen megsebesítették. A járőr tagjai közül Szecsödi cz. örsvezető az arcán kéesszurattól eredő, súlyos sérülést szenvedett.

Ellenszegülő cigány. Arcz Mihály munkácsi örsbeli ez. örsvezető, szolgálatteljesítés közben augusztus 9-én, egy ismeretlen ellenszegülő cigányt forgópisztolyból meglöve, életveszélyesen megsebesített.

Kérelem. A máramarosmegyei Visk községben állomásozó Almári László csendőr cz. örsvezető, kéri Pfeifer Fülöp csendőrt, mivel 1908-ban a próbacsendőri tanfolyamot Kassau együtt végezték, hogy czimét vele tudassa.

KÜLÖNFÉLÉK.

A világ legnagyobb bázsa. Newyork jövő osztlendőro akkora felbőkarozólót kap, a mely mellett eltörpül a világ minden épülete, még a newyorki felbőkarozólók is. Az Equitable biztosító-intézet építteti. Hatvankét emeletes lesz, háromszáz méter magasra fog fölnyúlni, tehát körülbelül kétszer oly magasra, mint a római Szent Péter templom kupolája, mint a kölni dóm tornyainak csúcsa, mint a Keopsz piramis orma. Hatáser üzleti helyiség lesz benne, harmincznégy fölönő-gép-

pel s kifelé nyolczszernél több ablakkal. Ezt az aczél-óriást (mert aczél lesz a rengeteg palota fő építő-anyaga) Burnbam csikágói mérnök építi, a ki már számos felbőkarozólót tervezett és készített. A felbőkarozóló alapja egy harminczöt emelet magasságú nagy koczka lesz, melynek mind a négy sarkán egy-egy piramisszerű torony fogemelkedni. Azután kezdődik a tizenhat emelet magas keskenyebb rész, melynek legfelső sarkain oszlopos csarnokokat építenek, a földtől kétszáz méternyi magasságban. Végül e fölé jön a harmadik legkeskenyebb rész, de ez már csak kilencz emeletes esz. E fölé, mint pusztá disz, ötven méter magas, piramissalakú épület jön manzárdokkal s kiugró erkélyekkel. Mindezt egy oszlopos pavillon koronázza be, olyan nagy, mint egy négyemeletes ház, s föléje meredek kiképzés jön, melynek tetejéből óriás zászlórúd mered föl. Ez oszlopos pavillont terraszes veszi körül, hogy a ki akarja, onnan gyönyörködhesseék Newyork panorámájában. Tehát voltaképen három felbőkarozóló jön egy-más tetejébe. Az utcáról a közép- és felsőrésszel nem is fog látszani, hanem csak a kikötőbe futó hajókról. Alapzata oly hatalmas aczél- és betonszerkezet lesz, hogy a bázoriás fél centiméternyit sem fogja földbe sülyedni.

A föld legmagasabb hegye. Az indiai topográfiai hivatal 1807. évi első expediciójának századik évfordulója alkalmából jubileumi munkát adott ki, a mely magában foglalja a Himalája hegyrajzi, vízrajzi és földtani leírását a legújabb kutatások alapján. Ebben a könyvben egyebek közt megtaláljuk a föld legmagasabb hegyeinek pontos névjegyzékét, úgy hogy most már tisztázottnak tekinthető az a sokáig vitatott kérdés, hogy melyik csúcsot illeti az elsőség: a Mount Everest-et-e, vagy a Gaurizankár-t? A Mount Everest elnevezés Waugbttól származik, a ki 1852-ben javasolta először ezt a nevet. A benszüllöttek nyelvén való Gaurizankár elnevezés egészen más hegyecsnera vonatkozik. A mióta ezt Word kutatásai megállapították, egyszerre világossá vált, hogy a Himalája legmagasabb csúcsa az Everest, a mely a sokkal alacsonyabb Gaurizankárra többé össze nem téveszthető. A Mount Everest magassága a legújabb mérések szerint 8882 méter. Magasságban alighanem a Himalájával párhuzamosan haladó Karakórum hegyláncznak K. 2 jelzésű csúcsa közelíti meg a legjobban, a melyet 8610 méterre becsülnék. Körülbelül ugyanilyen magas a Kinhindzsange is. (8759 méter.) Magában s Himalájában összesen öt hegycsúcs ismeretes, a melynek a magassága meghaladja a 27.000 angol lábat, vagyis 8230 métert. Tizenegy csúcs magassága 26.000 és 27.000 angol láb (7925 és 8230 méter) közé esik. Huszonkilenc azoknak a megmért csúcsoknak a száma, a melyek 25.000 angol lábnál magasabbak, de 26.000-nél alacsonyabbak, tehát 7620 és 7925 méter között foglalnak helyet. Ezen a negyvenöt hegycsúcson kívül még három olyan van Ázsiában, de már nem a Himalájában, a melynek magasságát 7620 méteren fölül állapították meg.

Dohányzó hölgyek paradicsoma. A new-yorki nyilvános étkezőhelyiségekben tudvalevőleg meg nem írott törvény tiltja meg a hölgyeknek a dohányzást s még élénk emlékezelben él az az eset, a mikor egy angol arisztokratánőt, a ki egy szálloda éttermében mit sem sejtve cigarettára gyújtott, a szállodatulajdonos minden felvilágosítás nélkül egyszerűen kiutasított. Mindazon-

Láblizzadás
Kézlizzadás
Hónaljzizzadás

egy óra alatt megszűnik a Molnár féle

Sudorán

:: használata által ::

Ez egy amerikai recept szerint készült legbiztosabb izadási elleni szer. Hatása nem abban nyilvánul, hogy — mint az eddig ismeretes izadási elleni szereknél, — a porusokat eldugítja vagy összehúzza; hanem az epidermisen át beszívódik, az okot gyógyítja meg, hogy az okozat magától elmaradjon. — Ára 1 K 20 f., 1 K 30 f. előre való bektüldésénél portómentesen szállítom. OLÁRETAN tyuk-essmiró 1 K. Injektio hamamalis (nemibaj ellen) 1 K 20 f. — Kapható a készítőnél; Molnár János gyógyszer. Szombathely, valam. Bpestén Török J. és Nádor gyógyvtárakban.

által tévedés volna azt binni, hogy az amerikai hölgy kevesebbet dohányzik, mint európai kollégája. Csakbogy sokkal diszkrétebben bódol ennek a szenvedélynek. Legujabban egy hatalmas luxus-éttermet építettek a Broadway tizenkétfélmillió koronáért, a mely ezidén szeptemberben fog megnyílni s az amerikai hölgyközönségnek dohányzópalotája lesz. Maga a tulajdonképeni dohányzóterem négyszáz ezer koronába került s oly fényűzéssel van berendezve, hogy párját ritkítja az egész világon. A berendezés valódi aszír-stilű a felszolgálóleányok babyloni viseletben bronzcsészéből fogják a legfinomabb cigarettákat a hölgyeknek kínálni. A dohányzóterem szomszédságában nagy cigarettarakár van, a melyben a legkülönlegesebb dohányok állanak a hölgyközönség rendelkezésére. A teremben drága brokátkeretek vannak elhelyezve a hölgyek kényelmére, a terem közepén egy szökőkút vizének lágy csobogása s a teremtől egy virágfállal elkülönített helyiségből viola- és bárfazene hangjai teszik teljessé a vendégek élvezetét és valódi keleties „dolce far niente” hangulatba ringatja őket.

Helyese fülbevalót viselni? Az ékszer viselésnek, különösen a fülbevalónak sok ellensége van, mert vannak emberek, a kik azt tartják, hogy fülbevalót viselni barbárság és nem ismerik el ennek a régi és általánosan elterjedt szokásnak a létjogosultságát. Természetesen nagyobb azoknak a száma, a kik védelmére kelnek ennek a szokásnak s abban a meggyőződésben vannak, hogy fülbevaló vonzóvá teszi a női arcot. A két ellentétes vélemény között mindenesetre meg kell találni az aranyközéputat. A kinek nagy füle van, az ne viseljen fülbevalót, ép úgy, mint idomtalan, vagy durvakézű ember ne bordjon feltűnő gyűrűket, Értéktelen függők viselése sem ajánlatos. De viszont minden hölgy, a kinek szép kis füle van, egészen nyugodtan tehet izléses kis gyöngy- vagy brilliáns fülbevalót, mert ezért nem fogják barbár izléssel vádolni. A fülbevalót már az ókor művelt népei is viselték, többek között a görögök is bódoltak ennek a szokásnak. Majdnem minden görög női szobor e mellett tanuskodik, mert női alakok, valamint egyéb kiásott női szobrok, templomi leletek, istennők szobrai megegyeznek abban, hogy a fülükben függőket találunk. Schliemann a „Priamus kincse” között tizenkét pár remek fülbevalót talált, a melyek még a Kr. előtti második évezredből valók voltak. Az olasz, spanyol, szláv és keleti nők, valamint az összes európai nemzetek hölgyei többé-kevésbé viselnek fülbevalót. Egyes népeknél szokás, hogy a férfiak is kis arany-, vagy ezüst-lemezt viselnek a fülükben, a mely állítólag szem betegségtől óvja meg őket. Kifogásolandó rossz szokásnak kell nyilvánítanunk azt, hogy a kis leányok fülét átfúrják, annál is inkább, mert ezt az „operációt” jóformán kizárólag a hozzánem értő laikusok végzik. Ilyen esetben orvoshoz kell fordulni, a ki gondoskodik arról, hogy a szúrt sebbe semmiféle idegen anyag belé ne kerüljön s így mindenféle fertőzésnek eleve gátat vet.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos levelekre nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatunk kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelen-

tőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézősközléseknek eleje vétséssék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Sz. M. csendőr Ruszkabánya. Nem kell visszafizetni; de az időleges nyugállományban töltött idő nem számítatik be.

F. P. csendőr Kápolna. Attól függ, van-e igényjogosultsági igazolványa? Ha igen, akkor van igénye, ha nincs és mégis kinevezték, az az ő szerencséje.

B. J. 2200 kor. végkielégítés illeti meg.

T. K. 1. Türelem! Nem az ön czikke az egyedüli, a mely már régen közlésre vár. Kár reklamálni. 2. Igen. 3. Nem tudunk, a kerület tartja nyilván. Bélyeget lapunk javára fordítottuk.

L. M. Ha jó minőségűje van és rokkantságát előidézott betegségét a csendőrségi szolgálat teljesítése közben, vagy következtében kapta, akkor előreláthatólag igen. Kérvény a honvédelmi minisztériumhoz közvetlenül terjesztendő elő.

D. S. csendőr Alvincz. 1., 2., 4., 5. Igen. 3. Olvassa el lapunk 25. számának „Hírek” rovatát.

Petrőczy őrs. Pályázhatnak, felvételük azonban — tekintettel törődöttségükre aligha történik meg.

1212. Blm Sándor czégnél, Budapest, IV. váci utca 15., a hol az írást is megtudja.

S. J. csendőr, Zernest. Helytelen; a kapott parancs ismétlődő.

Gyulán M. 1. Pontos előfizetőnek pontosan jár lapunk. 2. A VII. kerületnél. 3. Jekel- és margitfalvi Jekelfalussy Lajos úr őrnagyméltósága. 4. Előreláthatólag igen. 5. Minden csütörtökön d. e. 10—12 óráig. 5. Körner Károly m. kir. csendőrőrnagy úr.

P. J. csendőr Gáva. Felvétel nincs igényjogosultsági igazolványhoz kétféle.

T. G. csendőr Mohol. Folyósítást kérje szolg. uton 1909. jan. hó 15-től.

F. járórm. Hevesi, Szentpétery és Csidei nem; a többi igen. Ön előtt még négyen vannak.

G. J. Olvastuk panaszos levelét, tanácsunk a következő: „hallgatni és tovább szolgálni!”. Ön értelmes és ügyes ember kell hogy legyen, mert máskülönbem nem lett volna ily rövid idő alatt önálló őrsparancsnok. Hibát követett el, a mely maga után vonta a büntetést! Ezen nincs mit csodálkozni. Elkeeseredére ok nincs. Most Önnek újból he kell igazolni azt, hogy hibáját jóvá tudja tenni. — Elhiezsziuk, hogy nehéz a helyzete. Örüljön azonban annak, hogy szigorúan bánnak Önnel, mert az csak annak a jele, hogy előljárói még törődnek vele. „Abányezor a kerék le, annyiszor fel is.” Katonához méltóan fogadja most a rosszat; mihelyt előljárói látják azt, hogy ügyhuzgalma révén újból bizalomra méltó, megváltozik helyzete s akkor a jót annál jobban meg fogja becsülni. Minden büntetésnek van határa. Tiszti előljárói nem felelkeznek meg önről. Ha őrsparancsnok igazságtalannul jelentette fel, akkor abból Önnek kellomotenésege nem lesz. Ebben a kellometlen helyzetben mutassa meg azt, hogy igen is alkalmasnak tartja önmagát a fontos őrsparancsnoki állásra, most kell megmutatnia, hogy jó katona léte-re panaszos szó nélkül el tudja szonvedni hibája következményeit s emellett mégis becsületesen és a tett esakijéhez hívon, teljesíti kötelezettségét. Ezt az utat köveesse, így ér leghamarabb czélt.

999. Az ingyen oltatás czimű czikke igen jól van megírva és tanulegős is, de nagyon is kényes természeténél fogva és mivel három különféle utasítást unkanak is megvan az ettől való óvakodásra a figyelmeztetés — nem közölhető.

T. J. őrs. Némethogván. Beküldött czikke, igen sok stílusgege miatt hiánya miatt, közlésre át nem dolgozható. Küldje be a leírt bűncselekményre vonatkozó fogalmazványt, abból átlóglózzuk s mint igen érdekes esetet közölni fogjuk.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. bonvédelmi miniszter ur rendeletére a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Bátorfi Vincze cz. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén általában, de különösen kóbor cigányok által elkövetett bűncselekmények kinyomozása és a tettesek kézrekerítése körül kifejtett körültekintő, fáradságos és eredményes tevékenységeért.

A m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által: Zsabka József csendőr és Mózer József csendőr cz. őrsvezető egy ember életének a vízbeulás veszélyétől való megmentése körül kifejtett bátor, elszánt és tapintatos eljárásukért.

Palatinusz János járásőrmester, Dezső Sándor hadapród őrsvezető cz. őrmester, Szalai István és Pallag Károly csendőr cz. őrsvezetők, Kozma Dávid és Danihel Kornél csendőrök, a Komárommegye területén hosszabb időn át garázdálkodott Kovacsik József rablógyilkos kiderítése és elfogása körül tanusított észszerű, buzgó és fáradságos szolgálataikért, továbbá Angyal István és Geszti Sándor csendőrök egy gyilkosság tettesének kiderítése és elfogása körül tanusított gyors, észszerű és eredményes tevékenységükért.

Podkoniczky György őrsvezető, egy tűzvész alkalmával, a tüzoltás és vagyonmentés körül tanusított gyors, bátor és fáradhatatlan tevékenységeért.

Kovács Sándor és Modródszki József járásőrmesterek Karkesz Nándor, Temesi István, Szabó Zsigmond és Szalai Károly cz. őrmesterek, Chmela Rezső, Csépi Kálmán, Herczeg György és Árva István őrsvezetők, Heiszer József, Tőke Lajos, Szennai István, Springenszeisz György, Csuka Miklós, Csunderlik József, Vitéz Miklós és Kertész János cz. őrsvezetők, Jepure Vazul, Nagy János II., Jánoska Pál, Fülöp Mihály, Fedor Ádám és Klimó András csendőr cz. őrsvezetők, Nagy Károly II. és Pécs Ferencz csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén utóbbi időben kifejtett kiváló szorgalommal párosult eredményes tevékenységükért.

Előléptettek:

1909 augusztus 1-ével:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában: Bajkó Ferencz és Waller Károly czimz. őrmesterek, őrmesterekké;

Nagy Vendel csendőr, cz. őrsvezetővé, 1908 május 15-iki rangszámmal;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: Fabich Frigyes, Berkes Nándor, Miklós István, Németh

Mózes és Szakács Károly czimzetes őrsvezetők, őrsvezetőkké;

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

Pengő János csendőr, csendőr czimzetes őrsvezetővé; a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Kossa Géza csendőr czimz. őrmester, őrsvezető cz. őrmesterré;

Bedőcs János, Sári Mihály, Stahl József, Dózsa Bálint, Rácz György, Bándli Károly, Reiter István, Kettner Lőrincz, Vaszari József, Lázár Alajos, Csontos Antal, Székely Ferencz és Páris Lajos cz. őrsvezetők, őrsvezetőkké;

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

Knorr Sándor csendőr csendőr czimz. őrsvezetővé; végül:

1909 július 20-ával:

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Kiss András csendőr czimz. őrsvezető czimzetes őrsvezetővé.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Németh Fábrián cz. őrm., 1909 jul. 27-ével.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Hajdu Ferencz, Andréka Vazul, Mihály László, Vajda György, Molnár István, Gergelyi János, Gilányi István, Mátyus János, Szabó Ferencz, Balázs Vincze, Fábrián Dénes, Román György, Urics János, László Miklós, Balla Sándor, Pongrácz György, Orbán Gergely, Szakács Dániel, Tóth Sándor, Soós István, Imre Miklós, Nagy Bálint, Kádár András, Szép Mihály, Nagy Imre és Csibi Zsigmond, továbbá:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Policsek István, Magyar Ede, Takács Lajos I., Sebadi József, Nagy Kálmán, Tóth György II., Szabó Ferencz, Mandl József, Kálóczi György, Kardos József I., Laki Mihály, Szakala András, Pintér Vincze, Oszvátb Gábor, Kaszás József, Gerecs János, Németh István és Élő János csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

D. Nagy József cz. őrmester 1, Székely Ferencz cz. őrsvezető és Bimbó József csendőr 3—3 darab 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettek.

Jutalmazások.

A m. kir. bonvédelmi miniszter ur a folyó évi 72,359. és 72,367/16. számú rendeleteivel a csendőrségi és a Török Ferencz-féle jutalmazási alapokból az alább

következő csendőrlegénységnek, augusztus 18-án, mint az Ő császári és apostoli királyi Felsége legmagasabb születése napján kifizetendő, alábbi jutalomdíjakat adományozta:

I

A m. kir. és a m. kir. horvát-szlavon csendőrségi jutalmazási alaplól:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Szabó Áron őrm. 20, Albert János cz. őrm. 30, Oltea Vazul, Menyhárt Ferencz és Csibipál Antal csend. cz. őrv. 20—20, Csörgő Péter csend. 40 és Portik József csendőr 20 K-t;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Majer Pál cz. őrm., Salzer Adolf őrv., Lakner Antal és Pauli József cz. őrv., Kocsis Lázár és Bauer Ádám csend. cz. őrv. 20—20, Fábian Imre csendőr 40 és Dumitru György csendőr 30 K-t;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Polgár György őrm. 20, Sass Károly cz. őrm. 30, Csala Ferencz és Csánádi József cz. őrm., Markovics Horváth Mihály, Benedek Mihály és Vázsonyi János cz. őrv., Gáspár Miklós csend. cz. őrv. és Kis József csendőr 20—20 K-t;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Szücs András, Erőss Imre, Péter Péter és Huszti András cz. őrv. és Kovács József csend. cz. őrv. 20—20, Somogyi Benjamin csend. cz. őrv. 40, Spiller Ernő csend. cz. őrv. 30, Borogyi György csend. cz. őrv. és Nobik József csendőr 20—20 K-t;

a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Szalai Károly cz. őrm. 30, Turi János cz. őrm., Malinka Barnabás cz. őrv., Diósi Rezső, Rapos János és Bondor Imre csend. cz. őrv., Vida Antal és Likó József csendőrök 20—20 K-t;

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Kercsmár Lajos cz. őrm. 20, Németh V. József cz. őrv. 26, Vaszari József, Mészáros György, Jankó I. Imre, Tóth Kálmán és Róth Antal cz. őrv. és Kóbor István csend. cz. őrv. 20—20, Kovács György csend. 30 és Elek Lajos csendőr 20 K-t;

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Lőrinczi Lajos őrv. és Tatár Mihály cz. őrv. 20—20, Kovács Simon csend. cz. őrv. 30, Ferencz Dénes és Feleki Miklós csend. cz. őrv., Ulmandinger Károly és Absrus János csend. 20—20 K-t;

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Marton Gyula járásörm., Stevlik József, Vincze Béla és Fejős Lajos őrv. és Cseh Dénes cz. őrv. 20—20, Sipos András csend. cz. őrv. 30, Czimmermann Ernő és Bodnár Lajos csend. cz. őrv. 20—20 K-t.

Névváltoztatás.

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Kajtár Ambrus csendőr cz. őrv. vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 július 10-én 80,753/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján «Károlyfi»-ra változtatta.

Sioptereanu Trifon próbacsendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 július hó 2-án kelt 52,564/VI-a. számú engedélye alapján «Sófalvi»-ra változtatta.

PÁLYAZATOK.

Egy szolgai állás a bécsi cs. éskir. consuli akadémiánál. Fizetés 1000 korona, 330 korona működési és 220 korona akadémiai pótlék. Természetbeni ruházat. Hat havi próbaszolgálat. Kérvények a bécsi cs. és kir. consuli akadémia igazgatóságához 1909. évi szeptember hó 15-ig.

Egy irtóki állás a nagyváradi kir. ítélőtáblánál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 640 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiszkolai osztály. Kérvények a nagyváradi kir. ítélőtábla elnökéhez 1909. évi szeptember hó 5-ig.

Egy irtóki állás a sárkányi kir. járásbírósnál. Fizetés 1400 korona. lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat igazolása. Négy középiszkolai osztály. Telekkönyvi vizaga. Kérvények a brassói kir. törvényszék elnökénél 1909. évi szeptember hó 7-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a németújvári m. kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságához 1909. szept. 15-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Szives tudomására hozzuk az érdeklődőknek, hogy a kiadásunkban megjelenő Csendőrségi Lexikon 2-ik kiadása jövő hó folyamán fog megjelenni

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Fegyvertartási szabályrendeletek.

Irta: K. Nagy Sándor, kir. táblabíró.

Az én kedves földimmel találkozáván, sokat beszélgettünk azokról a szerencsétlenségekről, a melyeket a löfegyverek idéznek elő, valamint a madár-pusztításról és az ugynevezett Flóbert-fegyverekről.

Midőn kifejeztem azt a meggyőződésemet, hogy ezen a téren is — mint mindenütt a csend és rend érdekében — a mi derék és hasznos csendőreink tebetnek legtöbbet a visszaélések meggátlására, majdnem fel-sóhajtván mondá:

— Meg is tennénk mi, a mit lehet, de tudjuk is, nem is, hogy miként rendelkeznek a szabályok a fegyvertartás tekintetében, mert a fegyvertartási szabályrendeletek nem igen találhatók fel az őrsön.

Én aztán elmondtam neki észrevételeimet s hogy mások is meghallják: itt is elmondom.

Fájdalommal kell kijelentennem, hogy országos, vagyis kormányrendelet egyáltalában nem szabályozza a fegyvertartásra vonatkozó intézkedéseket, hanem csak az egyes törvényhatóságokban találunk ilyen, az azon törvényhatóság területén érvényes fegyvertartási szabályrendeleteket.

— Ilány törvényhatóság van? — azt kérdi próbacsendőr barátom.

Az 1886. XXI. t.-cz. 1. §-a szerint 63 vármegye és 24 város — Budapestet nem számítva — van felruházva törvényhatósági joggal. A vármegyéket nem szükséges felsorolni a legujabb próbacsendőr előtt se, mert azt mindenki tudja, de a törvényhatósági joggal felruházott városok neveit nem felesleges megemlíteni. Ezek a városok: Arad, Baja, Debreczen, Győr, Hódmezővásárhely, Kassa, Kecskemét, Kolozsvár, Komárom, Marosvásárhely, Nagyvárád, Pancsova, Pécs, Pozsony, Selmeczbánya és Bótabánya, Sopron, Szabadka, Szatmár-Németi, Szeged, Székesfehérvár, Temesvár, Ujvidek, Veszec és Zombor. Ezek vannak felruházva törvényhatósági joggal.

A felsorolt összes törvényhatóságokat megkereste az „Országos-Állatvédő-Egyesület”, hogy a fegyvertartásról alkotott szabályrendeleteiket megismerhetés végett küldjék be.

— Mi szüksége van erre az állatvédő-egyesületnek? — kérdi csendőrbarátom.

Az, hogy megtudja a szabályrendeletekből, hogy a csak kizárólag madárpusztításra használt — de sokszor emberben, állatban is helyrehozhatatlan károkat tevő — Flóbert-fegyver esik-e tilalom, vagy korlátozás alá? Mert édes mindnyajunknak s az egész ország közgazdaságának érdekében áll, hogy a madár pusztítás megakadályoztassék.

A törvényhatóságok közül 79 válaszolt az „Országos Állatvédő-Egyesület” megkeresésére.

Ezek a válaszok, — melyeket az országos „Állatvédő-Egyesület” szívesességéből ismertetek — többnyire elszomorítóak voltak.

A 79 törvényhatóság közül 22-ben egyáltalában nincs fegyvertartási szabályrendelet, 12-ben most készül, 12 törvényhatóság szabályrendeletét a belügyminiszter nem erősítette meg: így összesen csak 33 törvényhatóságnak van kormányhatóságilag megerősített, tehát az azon törvényhatóság egész területén érvényes és kötelező fegyvertartási szabályrendelete.

Hallgassanak jól ide és jegyezzék meg, hogy a következő törvényhatóságoknak van — a területükre érvényes és kötelező fegyvertartási szabályrendelete:

Alsó-Fehér, Aradmegye, Bács-Bodroy, Baranya, Bars, Bihar, Brassó, Doboka, Fogaras, Gömör, Győr vármegye, Győr sz. kir. város, Háromszék, Hunyad vármegye, Kassa és Kolozsvár sz. kir. város, Krassó-Szörény, Maros-Torda, Máramaros, Moson, Nógrád, Somogy, Sopron, Szabolcs, Szécsen, Szolnok, Temesvármegye, Temesvár sz. kir. város, Tolna, Torda-Aranyos, Torontál, Trencsén, Zólyom és Vas vármegye.

De nem elég azt tudni, hogy mely törvényhatóságokban van fegyvertartási szabályrendelet, hanem ismerni kell azok tartalmát is, legalább annyiban, a mennyi azokból a rendet fenntartó csendőrökre tartozik.

Azért ne vegyék rossz néven, ha ezeknek a fegyvertartási szabályoknak a csendőri hatáskörbe vágó részét az egyes törvényhatóságok betűrendjében itt röviden ismertetem, mert a csendőrök csak úgy léphetnek fel erélyesen, ha biztosak abban, hogy az ő területükön milyen szabályokhoz van kötve a fegyvertartás.

Villamos és gőzüzemű, berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítési osztályának vezetője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, orgona, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes katalógusát nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakzszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő.

Alsó-Fehérvármegyében az 1906. évi december 5-ikén alkotott szabályrendelet ez erint:

Bárminemű lőfegyver (puska, pisztoly, forgópisztoly, Flobert) tartásához batósági engedély szükséges, mely engedélyt a járási főszolgabíró, illetve rendőrkapitány adja meg.

Az engedélyekről az illetékes *csendőrőrsparancsnokság* értesítendő.

Fegyvertartási engedélyt egyáltalában nem nyerhetnek azok: a) a kik 24-ik életévüket még el nem érték; b) a hatóság, vagy magánosok elleni erőszak, az emberi élet és testi épség ellen szándékosan elkövetett bűntettek és vétségek, rablás, zsarolás, lopás, két ízben elkövetett orvvadászat miatt jogerősen elítéltek, végül azok, a kik orvvadászaton tetten kapatván, a tettenérőt veszélyesen fenyegetik, ellene fegyvert fognak, vagy erőszakot használnak.

A fegyvertartási engedélyvel nem bíró egyének birtokában levő lőfegyverek elkobzandók a vármegye alispánjához beküldendőek.

Fegyvertartási engedélyvel nem bíró egyének lőfegyvert, vagy lőszeret kölcsönözni, illetve átengedni tilos.

A fegyver és lőszer elárúsítására jogosultak ezen árukat csak az olyan egyéneknek adhatják ki, kik a fegyvertartási engedélyt és vadászjegyet felmutatják.

Az, a ki lőfegyvert engedély nélkül tart azzal beltelkén kívül és éjjel éretik tetten, avagy lőfegyver engedély nélküli tartásáért már egy ízben büntetve volt; öt napig terjedhető elzárással és száz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, az engedély nélkül tartott fegyver pedig minden esetben elkobzandó.

Aradvármegyében az 1903. évi november 3-ikán a kötött szabályrendelet szerint:

Bárminemű lőfegyver (puska, pisztoly, forgópisztoly) tartásához engedély szükséges, melyet a főszolgabíró ad ki.

Lőfegyvertartási engedélyt csak teljesen megbízható egyének nyerhetnek.

Lőfegyvertartási engedélyt egyáltalában nem nyerhetnek, a kik: a) 20-ik életévüket még el nem érték; b) batóság vagy magánosok elleni erőszak, az emberi élet és testi épség ellen szándékosan elkövetett bűntettek és vétségek, rablás, zsarolás, lopás, két ízben elkövetett orvvadászat miatt jogerősen elítéltek, továbbá, a kik orvvadászaton tetten éretvén, a tettenérőt veszélyesen fenyegetik, ellene fegyvert fognak, vagy erőszakot használunk, végül kik az említett bűntettek és vétségek bármelyike miatt bünvádi eljárás alatt állanak; c) engedély nélkül fegyvertartásért már két ízben büntetve voltak.

Fegyvertartási engedély iránti kérelmével elutasítandó, illetve fegyvertartási jogától megfosztandó, a ki: a) a községi előjáróság és a *csendőrség* jelentése szerint megbízhatatlan, a személy és vagyonbiztonságra gyanus,

közártalmu egyén; b) a ki az előző szakaszban említett bűntettek és vétségek bármelyike miatt két ízben bünvizagálat alatt állott, avagy ellene vadászati kihágás miatt két ízben eljárás folytatott és ezen cselekményei miatt csak kellő bizonyítékok hiánya miatt nem volt büntetendő.

Fegyvertartási engedélyvel nem bíró egyének, valamint oly egyének birtokában levő fegyverek, kiktől a fegyvertartási engedély elvonatott, elkobzandók a vármegye alispánjához beküldendőek.

Új vagy régi fegyverek, továbbá lőfegyverekhez használató robbanó anyag, valamint kész töltények és tölténybűvelkek elárúsítására jogosítottak ezen árukat oly egyéneknek, kik fegyvertartási engedélyt és vadászati jegyet mutatnak fel, bármikor kiszolgáltathatják, más egyéneknek azonban ilyeneket csak a járási főszolgabíró utalványára adhatnak ki.

Fegyvertartási engedélyvel nem bíró egyéneknek lőfegyvert vagy lőszeret kölcsönözni vagy átengedni tilos.

Bács-Balrogvármegye 1904. évi, október 8-iki szabályrendelete szerint:

Mindenki, a ki az utóbbi kivételek alá nem esik, fegyvert szabadon tarthat.

Nem tarthatnak fegyvert azok, kik a batóság vagy magánosok elleni erőszak, gyilkosság, rablás, zsarolás, lopás vagy két ízben elkövetett orvvadászat miatt büntetve voltak, vagy az említett bűntettek miatt jogerős határozattal helyeztetek vád alá.

A ki a fegyvertartásra nem jogosított személynek, ezt tudva fegyvert kölcsönöz, fegyvereinek elkobzása mellett öt napig terjedhető elzárással és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, ismétlés esetében pedig a fegyvertartási jogától is megfosztható.

Baranyavármegye 1889. évi 630. közgyűlési sz. a. kelt szabálya szerint

Vadászati jegyen vagy törvényen nem alapuló lőfegyver csakis hatósági igazolvány mellett tartható és így egy vagy kétesővű puska, közönséges vagy forgópisztoly tartásához az alispán igazolványa szükséges.

Rovott előéletű, személyi, vagyoni és közbiztonság, testi épség, ezen szabályrendelet ellen vétett, vadászati kihágás miatt büntetett, továbbá ismeretes garázda magaviseletű egyéneknek igazolvány nem adható, valamint olyanoknak sem, kiknek személyi és vagyoni viszonyai a fegyvertartás szükségét kizárják.

A kiadott fegyverigazolványnak a közszéknél nyilvántartás vezetendő.

Ezen jegyzék a *csendőrségi tisztelkek*, állomási *őrsparancsnokoknak*, vagy az őrzületben és nyomozásban levő *csendőröknek* kívánságokra előmutatandók.

Vásárokon a fegyver és lőszerárulás mindenképen tilos.

Lőfegyver, löpor vagy lőszer csak azoknak adható, kik vadászjeggyel, fegyverigazolvánnyal, vagy az ezeket pótló jogosítvánnyal bírnak.

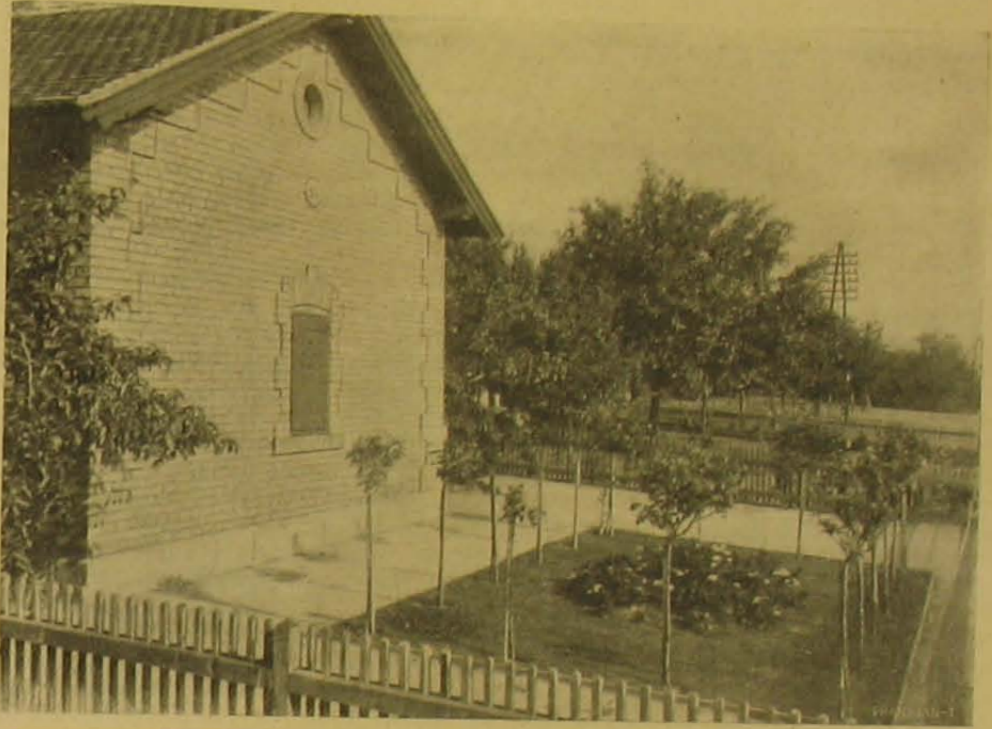
(Eolyt. kőv.)

A legjobb órák,

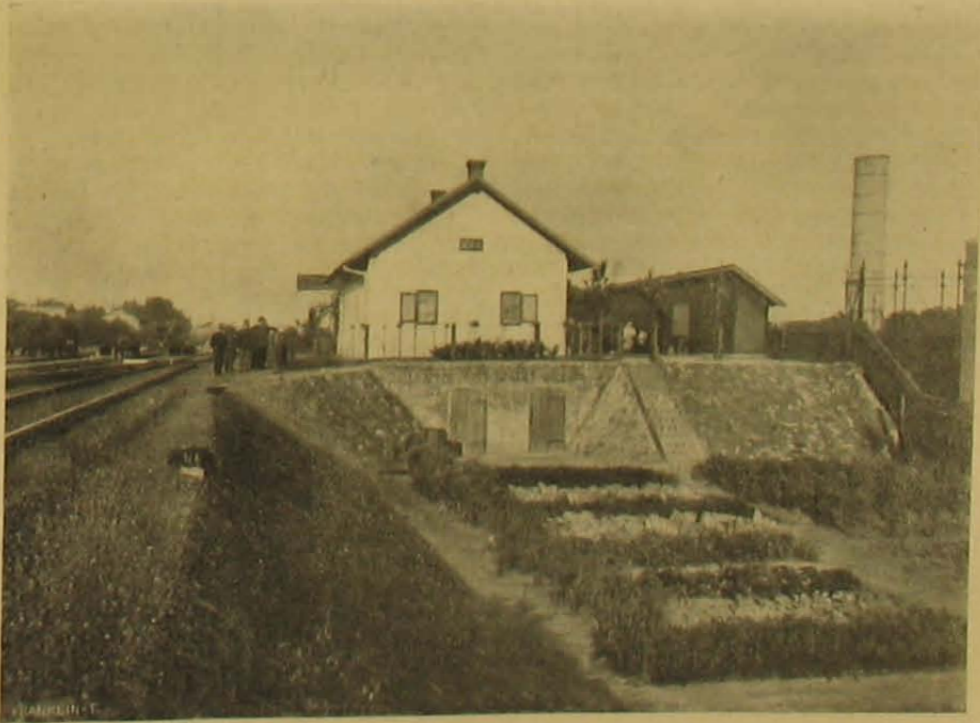
legszolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, úgy kézzipéz, mint részletesre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

mórákánál Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

A 26. sz. őrház rózsafákkal és kis gyümölcsösével.

A 1. sz. őrház rózsafákkal és mintu zöldségeskerttel.

A magyar államvasutak kertészetéből.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy tolvajszövetkezet leleplezése.

Írta: Móthé Miklós törzsermester.

A természet változatos rendjében a derűs és borús, a napfényes és zivataros napok felváltva követik egymást.

Ugyancsak így van ez a közbiztonsági állapotoknál is. Csakhogy míg a természet rendjében való időbeli elváltozások, a kifürkészhetetlen isteni erő és az egymással folytonos küzdelemben álló elemek harcainak folyamányaiként jelentkeznek, addig a közbiztonsági állapotok zavartalan fenntartása, vagy a megzavart közrend helyreállítása, az egyes körletekben működni hivatott őrsök legénységének vállain nyugszik. Mennél tevékenyebb valamely őrs legénysége, annál szilárdabb ott a közbiztonsági állapot is. Az, ha az idők folyamán van is rá eset, hogy egyik vagy másik őrs körletének közbiztonsági állapotában nagobbmértvű s talán hosszabb ideig is tartó zavarok fordulnak elő, a köteleességével híven törődő legénység időt és fáradságot nem kímélve, addig fut, fáradoz, kutat, keres, míg a zavar okának gyökerére nem talál, míg ki nem fűrkézi a zavar okozóit: az elkövetett bűncselekmények tetteseit és részeseit s a közbiztonság megzavart folytonosságát helyreállítja.

Ilyen időt és fáradságot nem kímélő nyomozással ért el igen szép eredményt és állította helyre a közbiztonság megzavart állapotát, a folyó év elején, a soroksári őrs legénysége is.

Talán az őrsparancsnoki és a legénység között is előfordult nagyobb változás okozta, hogy a helyi és személyi ismeret terén kissé gyenge lábón álló legénység, az 1908. év végén és az ez év elején előfordult számos betörés tetteseit jó darabig hiába kereste, nyomozta, eredmény csak nem mutatkozott, a betörések pedig — mint az alábbiakból is látható lesz — ugyyszólván nap-nap után szaporodtak.

Ugyanis 1908. év augusztus hó egyik napján arról értesült a soroksári őrsparancsnokság, hogy a jelzett nap virradóra Kreisz Ferenc taksonyi lakos kárára, zárt istállóból, az ajtófélfák kifeszítése után, két darab 600 korona értékű lovat, Kreisz Tamás ugyanottani lakos kárára pedig egy darab fatengelyű szekeret és két lóra való szerszámot elloptak, és ezt arra használták fel, hogy még akkor éjjel, a taksonyi vasuti állomás raktárából, az ajtónak feltörése után ellopott mintegy 86 korona értékű árucikkeket rajta elszállítsák.

Kalik József cz. őrmester őrsparancsnok, az őrs legénységével csakhamar a tett helyszínére sietett s megállapította, hogy a tettesek 4—5-en lehettek s hogy nem éppen voltak benne biztosak, hogy a raktárban mi van, és több és értékesebb dolgokat sejtettek ott, mint a mit találtak, mert ahhoz, amiket elvittek, kocsira sem lett volna szükségük, oly kevés volt, pedig nem nagyon válogattak az előtalált árucikkekből.

A helyezini szemlék után a tettesek kézrekerítéséhez látott a járőr. Kikérdezéseket, bázkutatásokat eszközöltek, egyik gyanúsítottat a másik után vezették elő és kérdezték ki, de azok és a velők — az őrs legénységének akkori ismerete szerint — összeköttetésben álló egyének lakásaiban semmit se találtak és alibijük igazoltatása során se tudtak rájuk deríteni semmit.

Az eset ennélfogva a kiderítetlen zavarok jegyzékébe

került. S bár az őrs legénysége, az illetékes kir. ügyészség felhívása és utmutatásai nyomán, de saját tapasztalatai alapján is állandóan nyomozott ebben az ügyben, eredményt két hónap alatt sem értek el. A büntetéseik azonban ez idő alatt sem aludtak s így mult év október havának egyik napján már újabb panaszcól értesült az őrsparancsnokság, amennyiben jelentették, hogy az említett napra viradóra, Róse Henrik budapesti lakosnak, a soroksári Milleniumi telepen levő lakóháza ajtaját ismeretlen tettesek betörték s onnan 80 korona értékű férfi rubanemüt és egy forgópisztolyt, töltényekkel együtt elloptak.

Már a helyszini szemlénél észrevette a kiküldött járőr, hogy itt is azok a tettesek működtek, akik az előbb említett vasuti betörésnél. Nemcsak a cselekménynek hasonló módon való végrehajtása mutatott erre, hanem az a körülmény is, hogy a tettesek itt sem válogattak a talált tárgyakban, hanem mindent, ugyyszólván a legkisebb értékű tárgyat is, magukkal vittek.

Kalik őrmester és az őrs legénysége nemcsak a szigorú köteleességtudás, de jó hírnevük veszélybenléte által sarkalva, még fokozottabb buzgalommal fogtak a nyomozáshoz, de beugóikat is mozgósították, de eredmény csak nem mutatkozott, sőt még csak alaposan gyanúsítható egyén se került a kezükbe. Sőt, mintha a tettesek vérszemet kapva, gonosz tréfát akartak volna üzni az őrs legénységével, december havában még 10 rendbeli, folyó év január havában 6 rendbeli, február havában pedig 3 rendbeli, részben közönséges, részben pedig betörések illetve álkulcsal való kinyitás mellett végrehajtott lopást követtek el, úgy, hogy a lopott tárgyak értéke már 1198 koronára rugott.

Miután az időközönként lefolytatott alapos és fáradságot nem kímélő nyomozások se vezettek eredményre, tisztában voltak vele, hogy itt egy jól szervezett tolvajszövetkezet működik, melynek orgazdái nem is Soroksáron, hanem másutt, valahol a szomszédos községekben vannak. Annál inkább alapos volt ez a feltevés, mert a lopott tárgyak közül, habár több olyan tárgy, mint pl. lőszerszám, lóhajtó ostor, kocsikulcs, lópokróc stb. is voltak közte, amelyek otthon is értékesíthetők vagy elajándékozhatók lettek volna, még sem volt csak egy darab sem Soroksáron előtalálható.

Számtalanszor beigazolódtott már, hogy ott, ahol a fáradhatatlan utánjárás, a legkitartóbb és legalaposabb nyomozás se vezetett célhoz, egy megbízható besugó eredményhez juttatta az őrsöt. Úgy történt a jelen esetben is.

A soroksári őrs legénysége, a betörések szaporodása közben egy négy egyénből álló társaságot vett gyanuba, a melynek tagjait, miután a szerzett gyanúk és körülmények alapján velük szemben az egész idő alatt fellépni nem lehetett, Kalik őrmester besugójával szorosabb figyelemmel kísértette. S ennek meg is lett az eredménye.

Folyó év február havának egyik napján a besugó azzal a hírrel jött az őrsre, hogy a társaság három tagja az nap reggel érkezett haza valamelyik szomszédos községhől s állítólag nagyobb pénzüsszeget hoztak magokkal, mert az egyiknek lakásán bor mellett mulatnak.

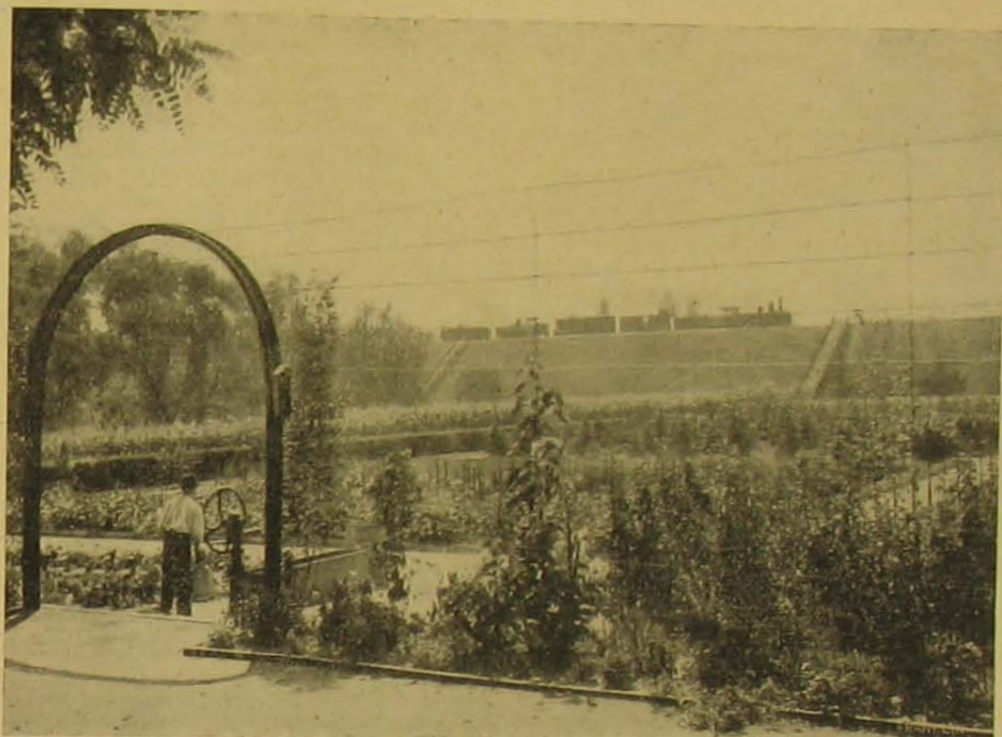
Miután ezek mind szegény emberek voltak s mint már előbb megállapították, állandóan nem volt keresetforrásuk, nem lehetett kétség a bizalmas besugó állítása iránt. Ennélfogva Kalik őrmester, Schmidt Jakab és Ha-

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Klapesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Részlet a kőbányai díszkertészetből.

Juhar élőszövény és fasor Hatvanban.

A magyar államvasutak kertészetéből.

lás József csendőrökkel azonnal szolgálatba indult és két községi közeggel együtt a jelzett házhoz sietve, meg-lepte a mulató társaságot és figyelembe se véve azok tiltakozását, azon melegében bázkutatást tartott a lakás tulajdonosánál. A bázkutatás meglepő eredményre vezetett, amennyiben a lakásban és annak padlásán több, az előzetesen történt betörésekből származó tárgyat találtak meg.

De találtak ott még kilencz darab álkulcsot, öt mm. lisztet, 50 kgr. darát, nagyobb mennyiségű korpát és több üres liszteszsákot. Hogy ezek honnan származhattak, arról az őrsnek még tudomása nem volt, mert az addig nyilvántartott betörések alkalmával ily tárgyak nem lopáltak el. A zsákokon levő N. G. bélyegekből következtetve azonban, csakis Ney Gusztáv helybeli liszt és terménykereskedőtől származhattak.

Kalik őrmestert jól tudta, hogy a megmotozott lakás tulajdonosa: Zemanek József, 1908. évben az említett kereskedő kocsisa volt és csak folyó év január elsején lépett ki a szolgálatból, még sem tételezte fel, hogy a talált liszt stb. nemüeket bér fejében kaphatta volna gazdájától. S daczára, hogy a kereskedő sobasem tett panaszt sem Zemanek, sem más ellen amiatt, hogy áru-raktárából valamit elloptak volna, mégis a talált tárgyak nagyobb mennyiségére való tekintettel, a kereskedőhöz fordult és megkérdezte, hogy az említett kocsi ottani szolgálata alatt nem gyanaitotta-e meg lopással a hogy elbocsátása óta nem vett-e észre hiányokat az áru-raktárában s egyidejűleg felhívta a kereskedőt, hogy a volt kocsisánál talált és őrizetbe vett tárgyakat tekintse meg.

A kereskedő, mint állított a, sobase vette észre, hogy kocsisa vagy más lopott volna tőle valamit, áru-raktárját mindig rendesen zárva találta, hiányokat nem fedezett fel; az őrmester felhívására azonban megtekintette az említett tárgyakat s legnagyobb meglepetésére az ő áru-raktárából származóknak ismerte azokat fel. Eme felfedezés alapján másfél évre visszamenőleg átvizsgálta üzleti könyveit s így — miután az álkulcsok egyikével áru-raktárának ajtaja nyitható s zárható volt, kiderült, hogy a kocsis, másfél év alatt, mintegy 18.000 korona értékű árucikkeket lopott el üzletéből, illetve áru-raktárából.

Zemanek József a kikérdezés során beismerte, hogy még a kereskedőnél való szolgálati ideje alatt álkulcsot készített az áru-raktárhoz, s miután az időnként változó kereskedősegédekkel rendesen ő járt be oda az árukat az üzletbe beszállítani s így felfedeztetéstől nem tartott, az álkulcs felhasználásával rendszeresen lopkodta onnan az árucikkeket és több soroksári lakosnak adogatta el azokat potomáron. Beismerte, hogy míg ott lakott, egyedül követte el a lopásokat, a szolgálattal való felhagyás óta azonban megismerkedvén Vadász János, Schilli Sebő és Tólas András rovottmultu egyénekkel, ezekkel együtt járt be az áru-raktárba időnként, mikor megtudták, hogy oda nagyobb szállítmányt raktároztak be s együttesen dézsmálták a kereskedő raktárát és értékesítették az így lopott árukat. Beismerte azt is, hogy a folyó évben Soroksáron történt kilencz rendbeli betörést is együttesen követték el s az ezekből származó bünjeleket országbetfalvai, budapesti, soroksári, kispesti, ráczkevei és bicskei orgazdnál értékesítették; és tudomása van arról is, hogy a mult évben elkövetett s fentebb már említett betörése-

ket a már megnevezett három egyén követte el. A tettestársak, Zemanek eme vallomása elébök tárása után, szintén beismerő vallomást tettek s beismerték azt is, hogy az összelopkodott tárgyakat addig is, míg értékesíteni tudták — az azonnal felhasználható élelmi cikkekkel kivül — Zimmermann Márton soroksári lakosnál rakták le s onnan hordogatták el részletenként és időközönként orgazdáikhoz; s Zimmermannak a hely adásért és az értékesítésnél való közreműködésért állandóan egy részt biztosítottak.

Az ekként megállapítottak alapján megindította a járőr a nyomozást az orgazdák kiléte után is. 'Tíz napi nyomozás során 18 egyénre derítették rá az orgazdaságot, akiknél több lószerszám, kocsiülés, lópokrócz, kerékpár, zeirosbödön, aszalterítő, ágynemű, konyhaedények stb. találtak elő, amiket a járőr mind elkobozván, az elfogott tettesekkel együtt a pestvidéki kir. ügyészségnek adott át. A hiányzó liszt, bus és zeirnemüekre nézve ugy a tettesek, mint az orgazdák azt adták elő, hogy elfogyasztották, azok ellopására illetve megszerzésére nézve azonban mindannyian teljes beismerésben voltak.

Amint látjuk, a hosszú eredménytelen működés után, egy megbízható besugó alkalmazása és az őrs legénysegének kitartása mellett, gyönyörű eredményhez jutott a soroksári őrs. Huszonkét rendbeli betörés és másnemű lopást derített ki a tíz napig tartó fáradságos nyomozás alatt, ami — tekintve, hogy 19.198 koronát tett ki a károsseg, igazán ritkaságszámba menő eredménynek mondható.

És evvel az eredménnyel nemcsak az őrskörlet megzavart közbiztonsági állapotát állították helyre egy csapásra, de szép és nagy értékű erkölcsi elismerést is vívtak ki magoknak ugy az előjárók, mint a lakosság részéről.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A villámhárító fa.

A Természettudományi Közlönyben olvassuk: Mind-edig csak arról volt tudomásunk, hogy zivatarok alkalmával a fa nemcsak nem nyújt menedéket a villámcsapás ellen, hanem inkább növeli a veszélyt s így azok, kik meggondolatlanul fák alá menekülnek, komoly veszedelemnek teszik ki magokat. Van azonban olyan fa is, a mely alatt zivatarok alkalmával a tartózkodás nemcsak hogy nem veszélyes, hanem védelmet és oltalmat is nyújt az alája menekülőeknek. Sajnos, hogy ez a fa nem hazánkban, hanem távoli világréz tropikus vidékein terem, mert ezáltal sok ember menekülhetne meg a biztos baláltól. Hazánkban évenként 140—233 a halálos villámcsapások száma.

A villámhárító fa hazája India, a hol a fát számos kiváló tulajdonságaiért, de főleg azért, mert a perzsaöl napsugár és a zivatar ellen védelmet nyújt, szent fáként tisztelik. Az indus nép hagyományai szerint Brahma Isten menekülése közben egy ilyen fa alatt keresett és talált biztos védelmet. A fa népies nevét (banyan) onnan vette, hogy az indiai lakosok, főleg azonban a kereskedők, kiket Indiában «banyan»-oknak neveznek, a fának boltíveszerűen összehajló ágait lombesátorrá fűzik össze és ez alatt végzik ájtatosságaikat. Ez a különös fa, a mely India és Kelet-India sziget-világában gya-

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. GYŐR 33. sz.

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékeket. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

Törpe anyagyümölcsös a hatvani faiskolában.

Hatkarú vízszintes radély-almafa és a gyümölcsfaiskola egy része a hatvani faiskolában.

A magyar államvasutak kertészetéből.

kori, a fügefá-félék közé tartozik és indiai fügefá néven ismeretes. Legjellemzőbb sajátága, hogy nagyterjedelmű lombsátorot fejleszt és ágait nemcsak fölfelé, hanem lefelé is bocsátja, akárcsak a szomorúfűz, azzal a különbséggel, hogy lelógó ágai a földig érnek és a földre gyökereket vernek. Az egyre nagyobb számban fejlődő gyökerek a nagy kiterjedésű lombsátor támaszául szolgálnak és az egész fa környékét a meddig koronája terjed, lugas módjára bebálózzák.

Ceylon szigetén a Colombo és Condy között elvonuló utat az indiai fügefák egészen árnyas lugassá teszik. Az ókorban is ismerték már az indiai fügefákat, a melyek közül különösen említésre méltó az a Nerbuddach partján egy szigeten álló indiai fügefá, melyen 350 nagyobb és 3000 vékonyabb léggyökeres ágat számláltak össze. A monda szerint ennek a fának oly nagy volt a lombsátorja, mielőtt egy árvíz annak tekintélyes részét elmosta, hogy Nagy Sándor 7000, mások szerint 10,000 katonájával alatta búzódott meg éjjeli szállásra.

Bár az ember régen ismerte az indiai fügefának azt a csodás sajátágát, hogy mentes a villámcsapásoktól, a mentesség okát nem kísérte meg természetesen módon megmagyarítani és utánozni. Pedig a természet ebben az élő példában útmutatást adott a legegyszerűbb villámháritóra. Az ember azonban nem tudta észrevenni és követni a természet útmutatását és csak sok áldozat árán tudta megalkotni azt, a mire az indiai fügefá már századokkal eselőtt reávetetett volna. Ha az indiai fügefát közelebből veszaruk szemügyre és nagyszámú léggyökereit a Findeisen-féle villámháritó fémvezetékekével hasonlítjuk össze, azt fogjuk látni, hogy az előbbinek levezető felülete sokkalta nagyobb, mint az utóbbié, sőt a földvezeték sokszorta előnyösebb mint amazé, mert a sok lelógó és minden irányban szétterjedő ág a földben nagyon kedvező levezetőt alkot. Kétségtelen, hogy az ilyen fa arután elegendő biztonságot nyújthat zivatarok alkalmával. A fügefának e kiváló tulajdonságait az emberek tulbecsülték és természetfölötti hatalmat tulajdonítottak neki, ennek folyománya azután az is, hogy például Augusztus és Tiberius császár zivatarok alkalmával fügefalevelekből fonott koszorút tett fejére.

KÉPEINKHEZ

A magyar államvasutak kertészetéből.

Olvasóinknak bizonyára számtalanszor volt már alkalmuk meggyőződni, hogy a bazi vasut, úgyesólván majdnem minden állomásánál és őrbázinál mily meglepő szakértelemmel kezelt dísz-, gyümölcs- vagy konyhakertészet van. Hogy mégis az e számunkban közölt képekben néhány ilyen vasutállomási és őrházi kertészetet mutatunk be olvasóinknak, tesszük ezt csupán azért, hogy a csendörlegénységnek ezzel is felkeltsük a figyelmét és érdeklődésre buzdítsuk őket eme kellemesen szórakoztató s hozzá még szép, nemes és hasznos is hajtó foglalkozás iránt. A csendörlegénységnek éppen úgy van ideje a csendörlakanyában — a hol arra megfelelő hely van — a kertészet egyik vagy másik ágánál foglalkozni is, mint a vasutasoknak s bizonyára foglalkozik is, mindegyikük, a kiknek a szép és nemes iránt érzelme van. Ama sokak által hangoztatott

kifogás, hogy ama kö ülmény, hogy a csendörlegénység gyakori átbelyezésnek lévén kitéve, fáradozásai gyümölcsét igen sokszor nem élvezhetvén, elkedvetlenedik a kertészettel járó munkáktól — tartibatlan és igen nagyfokú önzésre mutat. Me t ba általában minden őrsön foglalkoznak a kertészet egyik vagy másik ágával, a mit egyik ő sön ott kell bagynia az átbelyezettnek, megtalálja a másikon; és, mert a vasutasok majdnem úgy ki vannak teve az átbelyezésnek, mint a csendörlegénység s mégis az igen szép eredményből kitetszőleg örömmel és teljesen önzetlenül foglalkoznak a kertészkedéssel.

A példa ragadós! tartja egy magyar közmondás. Kivánjuk, hogy a vasutasoknak eme követésre méltó szép példája a csendörlegénységre is buzdító hatással legyen.

HIREK.

Bucsu. Augusztus 15-én, a sopronmegyei Csepreg községben tartott bucsu alkalmával Mészáros János napszámos, a falu ifjusága által rendezett mulatságból, garázda magaviselete miatt ismételtén kiutasított. Mészáros a több izbeni kintasítás dacára, este kilencz óraker ismét a mulatók közé sruakodott s ott verekedni kezdett. Piros János közegei kisbíró a Gyurácz István ez őrsvezető és Kobrák József csendörből állott és a mulatság helyszínére érkezett járőrnek ezt tudtul adva, kérte a garázda legény megfékezését. A járőr az akkor is verekedő Mészárost, kiké dezés végett a községbázához vezetendő, őrizet alá vette s miközben a községbázához kísérté, Mészáros a járőr előtt hirtelen megfordulva, Gyurácz cs. őrsvezető szuronyos fegyverét megragadta s azt többszöri felbívás dacára sem bocsátotta el. A fegyver elbocsátását célzó többszöri eredménytelen felbívás után Kobrák József csendör, nehogy járőrtársa lefegyvereztessék, Mészáros ellen egy szuronydöfést intézett s azt jobb vékonyán szúrva, a további támadásra képtelenné tette. Mészáros sérülése könnyebb természetű.

Leégett laktanya. A györmegyei Enese községben augusztus 11-én Chinitz Károlynak a csendörlakanya szomszédságában állott gazdasági épülete isme etlen okból kigyuladt. A lángbaborult gazdasági épülettől az őrslakanya is tüzet fogott s tetőzete annak is leégett, maga a laktanya azonban lakható állapotban ma adt, mert mennyezete nem égett be. A tűz által, mely a laktanya padlásán volt összes tárgyakat elhamvasztotta, a legénység és az őrs főzőnöje érzékeny kárt szenvedtek.

Kérelmek. Pintér Pál cs. őrsvezető, ki Batyu községben (Bereg megye) állomásozik, kéri az 1905. évi július havában vele próbacsendőri tanfolyamot végzett Hódosi István csendört, hogy lakcímét vele mielőbb tudassa. — Rácz II. Lajos Temesszigeten állomásozó próbacsendör az 1908 szeptember 15-én vele Szegeden kiképzés alatt állott, Ragozi József, Domonkos József és Futaki Gábor próbacsendőreket kéri, hogy hollétüket vele tudassák. — Szarvas István próbacsendör, ki Ómoldován (Krassószörény megye) állomásozik, kéri az 1908 november 13-án vele együtt vizsgázott Török Gyula Imrét, hogy közölje a címét.

Merkur kerékpárok

Csendörlegényi állományokból kerékpárból 20 kor., alkatrészekből és gummikból 20 % árengedm. részesülnek. Árjegyzékét ingyen és bérmentve küld.

DÉRY EDE

kerékpár- és varrógép nagyraktár

SZEGED.

legfőbb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jótállás mellett. Csekély havi részletfizetésre.

KÜLÖNFÉLÉK.

A női kalaptű és a rendőrség. Úgy látszik, hogy a női kalaptű közveszélyes hóbortja nemcsak nálunk zúditotta magára az emberek haragját; erre mutat legalább a hannoveri rendőrség rendelete, a mely így hangzik: „Egy idő óta a női kalaptűk által megsérült emberek száma egyre szaporodik. Figyelmeztetem a közönséget, hogy azok, a kik ilyen kalaptűket viselnek, a közbiztonság megóvása céljából tett rendőri intézkedések ellen vétének és így megfelelő elbánásban részesülnek, sőt az okozott kár avagy sérülés mértékéhez képest, a büntető törvénykönyv vonatkozó szakaszai alkalmazhatók ellenük. A hölgyeket saját érdekükben felszólítom, hogy ilyen kalaptűket többé ne viseljenek, vagy legalább is a tű hegyét tegyék ártalmatlanná. Tagadhatatlan, hogy ez a rendőri intézkedés ugyancsak fején találta a — kalaptűt, pedig nemcsak ezt, hanem a nagy kalapokat is nem ártana sutba dobni.

Egy régi kalandor. Augusztus 23-án lesz kétszáz esztendeje, hogy Európa egyik leghírhedtebb kalandorát bitófán kivégezték. Don Demenico Manuel Caetano conte de Ruggiero nevet adta magának ez a valóban nagystilű világcsaló, a kinek neve méltán sorakozik a leltűnt korok hírhedt kalandorai: Thurneisser, Cagliostro, St.-Germain gróf és Casanova nevei mellé. Olyan korban élt, a mikor az alkímia hatása alatt könnyen hívő emberiség a legképtelenebb dolgoknak hitelt adott s a mely korok szinte predestinálva voltak az ilyen világcsalók szereplésére. Ez a hangzatos nevű kalandor nápolyi parasztszülőknél volt a gyermeke. Kora ifjúságáról igen keveset tud az akkori krónika. Legelőször Madridban tűnt föl, a hol előkelő modorával, rendkívül megnyerő külsejével csakhamar megszerzi az előkelő körök szeretetét. Madridból Brüsszelbe kerül, a hol Németalföld akkori osztrák helytartójának, Maximilián Emanuel bajor hercegnek lesz a bizalmasa. Rövid idő múlva fogásba kerül, de megmenekül s I. Lipót, majd János Vilmos pfalzi herceg szolgálatába áll. Újból feltűnik szerencsecsillaga. Vitézségével, vakmerőségével gyorsan emelkedik. Ezredessé, tábornokká, majd tiszteletbeli parancsnokká nevezi ki a müncheni államtanács, 1705-ben dicsősége tetőpontján, aranyos hintón vonul be Berlinbe. Az angol követ Raby lord bemutatja az udvarnak is. Ruggiero, a ki már régebben is foglalkozott alkímiával és bűvészzel, a német udvarnál is bemutatja ebbeli tudását, majd egy főurakból álló társaságot ejt ámulatba aranycsinálásával. Csakhamar bíreket mint híres alkímistáról és aranycsinálóról beszélnek róla mindenütt. Berlint valóságos lázba hozza s naponta meg kell ismételnie az aranycsinálást a király és az udvari méltóságok jelenlétében. Egy napon azután cserben bagyja szerencséje, hiába erőlködik — bűvészkedése nem sikerül. Másnap már elfordul tőle az udvar kegye. Kezdi gyanúval nézni s miután több ízben kudarcot vall, végre elcsukják s 1709 augusztus 23-án főlakasztják. Akasztásánál a bitófát — bűntetésből, vagy gonyból — aranypapírossal ragasztották tele s kivégzését egy rőpiratban hozták nyilvánosságra. E rőpirat egyik példánya ma is látható Berlin egyik múzeumában.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kérészet vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes olyesetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálatlalt ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szővegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezőkérdezőseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

F. „Rendőri a lesálláson” cz. cikke, miután az eset nem is képezte nyomozás tárgyát és a tettes a járőr látásán való meglepetésében önként jelentkezett, lapunk „Érdekes nyomozások” rovata alatt nem közölhető. S miután már ez előtt négy évvel történt, még a Hírek közé sem vehető fel.

Ádám. Ily esetek elbírálása a kir. bíróságok hatáskörébe tartozik. Véleményünk szerint őrsparancsnok fogta fel helyesen a dolgot, mert az illető egyén tettének rugója az állatkínzés megelőzésében keresendő. Különben is sebcsont összeforrás.

T. Nagyon csodálkozunk azon, hogy csak az Ön örskörletében vannak napirenden az ily hihetetlen esetek. Ha beavatkoztak, helytelenül jártak el, mert az eset magánperuttra tartozik.

Határrendőrség iránt érdeklőtők. Legközelebb egy minden tudnivalót magában foglaló választ adunk közre. Addig is türelmet kérünk.

Lugosi vasutállomás. Fenti válasz. Bélyeget lapunk javára bevételeztük.

231. 1. Meglesznek. 2. Ne vitakozzék! Az őrsparancsnok be látására van bizva.

Halló. A tanfolyam befejeztével; csak az altiszti vizsgát tettek.

70. Az égnek az a fehéres sávolya, a mely számtalan csillag-halmazból, kisebb-nagyobb ködfoltokból áll: a tejút. Erős messze-látókban a tejút sok helyen egymástól elkülöníthető, egyes csillagokra bontható, de nem egy helyen meg legbatalmasabb távcsőveink sem oldhatják egészen fel. 2. Tisztában írja ki még egyező; ilyen nevű növény létezéséről nem tudunk. 3. Nem létezik és nem is létezett sohasem. Csak a mondákban és regékben fordul elő, épúgy, mint a hétfejű sárkány, valamely természetfeletti hatalom jelképe gyanánt.

O:34. Olvassa el lapunk 1908. évi 31. és 1907. évi 49. számában ezen rovatban közöltek.

K. őrsvezető. Igen, azonban az 1908. évi 7340/v—b. sz. a. kelt belügyminiszteri rendelettel módosított.

31. Csak conservatoriumot végzett zenészek, egyezés szerint megállapított fizetéssel, a mely 2000—3000 korona között változik, sőt már volt reá eset, hogy azt tulbaladta.

Bárázs. Hivatkozott rendelet félreértetetlenül intézkedik. Olvassa el.

Maros. Kérheti, teljesítése nincs kizárva.

777. 1. Saját ügyében kérje a felvilágosítást előjáró szakaszparancsnokától, a tobbivel ne törődjék. 2. Nem hagyatik meg nála.

G. J. Jogosult a viselésre, külön engedély nem kell; már megkapták.

1909. Akkor is csak annyit, mert az 1881. LXXI. tcz. értelmében a pótdíj csak akkor jön figyelembe, ha az illető a csendőrségnél legalább hat évet szolgált.

Kérjen ingyen és bérmentve

képes árjegyzéket: cs. és kir. szab. sérvkötők-,
hygienikus gummiáruk- és betegápoláshoz szük-
séges eszközökről.

KELETI J. orvosi műszergyáros
Budapest, IV., Koronaharasz-utca 17.

HIVATALOS RÉSZ.

Tiszavölgyi csendőr. Lapozgasson egy keveset az illeték-szabályzatban, mert ismeretei — leveleiből következtetve — nagyon hiányosak.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Verstálány.

Országunk szívében fekszik,
Sok, sok kincsessel felér
Az első négy betűje volt
Régen magyar vezér.

Az utolsó három betű
Némán száll a földre
És a csodás varázsával
Szívünket kőti le.

Betűtalány.

d

Megfejtési határidő: 1909 szeptember 12.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegy lesz kisorsolva.

Lapunk f. évi 33. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: *„Jobb kevés jól tudni, mint sok haszontalanti.” — Szótalány: „Szókő-cében febr. 29-én.” —*

Betűtalány: *„Ahány ház, annyi szokás.”*

Helyesen megfejtette: Antalfi József jörm. Tét, Nagy József őrm. Vésztő, Horváth csendőr Lakompak, Deáky jörm. Kun-szentmiklós, Andrekovits Ádám őrm. Csengőd, Papp őrv. és Sándor csendőr Rozsnyó. Sebestyén János és Boldog Bálint csendőrök Eger, Bretán őrmester Rénasszék, Pál János csendőr Zalaegerszeg, Kocsis J. őrv. Balassagyarmat, Keresztes jörm. Dész, Jakab Mihály csendőr Gyertyánliget, Gál Sámuel őrv. Vác, Hatals őrm. és neje Macsonka, Gergely Sándor jörm. Dész, Harai Antal őrv. Nagyménfő, Szecsődi Sándor őrm. Bánokaszentgyörgy, ezglédi őrs, Harcz Károly őrm. Buzsák, Madara György, Ugi Mihály, Szekeres István Bácsföldvár, Molnár Mihály őrv. Valkó.

A kisorsolt Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegyet Antalfi József járási őrmesternek Tetre elküldöttük.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület soproni szárnyának középpulái őrsé 1909 augusztus 15-én Felsőpulyára helyeztetett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsege folyó évi augusztus 6-án Bad Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy:

besenyei László Albert ezredes, a m. kir. VI. számú csendőrkerület parancsnoka és

Várady Ede alezredes, a m. kir. VII. sz. csendőrkerület parancsnoka folyó évi szeptember hó 1-ével kölcsönösen áthelyeztessenek.

Okiratilag megdicsértetett:

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:
a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Bartos Gyula cz. őrsvezető, a szerbiai mozgalmak alkalmával a batárvédelmi, nemkülönben a katonai járőrök támogatása körül megbízható, ügybuzgó, odaadó és fáradságot nem ismerő tevékenységgel kifejtett szolgálataikért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság által:
a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Kiss Csurgai József és Horváth Ferencz X. cz. őrsvezetők, a szerbiai mozgalmak alkalmával a batárvédelmi, valamint a katonai járőrök támogatása körül megbízható, ügybuzgó, odaadó és fáradságot nem ismerő tevékenységgel kifejtett szolgálataikért.

Előléptettek:

1909 augusztus 1-ével:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Rónai János czimz. őrmester, *őrmesterré*.

1909. évi augusztus 18-ával:

Filiszár István, Csanádi György, Vadász Károly, Man Miklós, Kúsa József, Szvedity János, Olák Sándor és Ütő Mihály őrsvezetők, *őrsvezető* czimzetes őrmesterekké;

Lábizadás

egy óra alatt megszűnik a Molnár féle

Rézizzadás

Sudorán

Hónaljizzadás

= használatával által.

Ez egy amerikai recept szerint készült legbiztosabb izzadás elleni szer. Hatása nem abban nyilvánul, hogy — mint az eddig ismeretes izzadás elleni szereknél — a porusokat eldugítja vagy összehúzza; hanem az epidermisen át beszívódván, az okot gyógyítja meg, hogy az okozat magától elmaradjon. — Ára 1 K 20 f. 1 K 30 f. előre való beküldésénél portómentesen szállítom. CLARETÁN tyuk-szemirő 1 K. Injectio hamamsalis (nemibaj ellen) 1 K 20 f. — Kapható a készítőnél: Molnár János gyógyszer. Szombathely, valam. Bpestben Turók J. és Nádor gyógytárakban.

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:
 Oláh István I. és Pöll Károly, végül:
 a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:
 Venczel János és Keresztes Denes csendőrök, *csendőr*
czimz. őrsvezetők.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:
 Popovics György cz. őrsv. 1909 jul. 31-ével.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Béres János, Komsa András, Péter Lajos, Vánca János, Pap Demeter, Komsa Dénes, Bakó Dániel, Lőrincz János, Thomae János, Kató Gyula, Incze Ferencz, Kocsis András, Vas János, Ulmandinger Károly, György János, Erőss Rezső, Lakatos János, Veress József II., Györgypál Lajos, Guzrány Antal, Imre Antal, János Márton, Pászkalin Miklós, Kése Mihály, Schwarcz Albert, Varga Ferencz, Fábián Ferencz, Varga Zsigmond, Kós György, Horváth Márton és Fülöp Balázs csendőrök.

Jutalmazások.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur a folyó évi 72,359. és 72,367/16. számú rendeleteivel a csendőrségi és a Török Ferencz-féle jutalmazási alapokból az alább következő csendőrlegénységnek, augusztus 18-án, mint az Ő császári és apostoli királyi Felsege legmagasabb születése napján kifizetendő, alábbi jutalomdíjakat adományozta:

II.

A Török Ferencz-féle csendőrségi jutalmazási alapból:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
 Elekes Mihály őrm. 60, Kis Domokos és Szilágyi II. Sándor cz. őrm. és Bocskor József őrsv. 30—30, Gál József és Mester János cz. őrsv. 40—40, Pap Győző, Csiki Domokos és Varga Kálmán csendőr cz. őrsv. 30—30 és Malinás János csendőr 50 K-t;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
 Hulpúj György őrm. 30, Joszt János cz. őrsv. 60, Papp István cz. őrsv. 30, Remete Mátyás csend. cz. őrsv. 40, Martinovics Miklós csend. cz. őrsv. 30, Zsarkó Fülöp csend. 50, Pasku Miklós csend. 40 és Nagy I. József csend. 30 K-t;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
 Vizkeleti János, Mayer János és Szénási Károly cz. őrm. 30—30, Mattyók Emil cz. őrsv. 40, Bak Lajos cz. őrsv. 32, Nagy Miklós cz. őrsv. 30, Ferencz Sándor

csend. cz. őrsv. 60, Dócs József és Gadó András csend. cz. őrsv. 30—30, Pópa Tivadar csendőr 50 és Könyig Károly csendőr 40 K-t;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
 Bodnár József, Marozsán József és Peck Ferencz cz. őrm. 30—30, Vigh József cz. őrsv. 60, Szancsuk László cz. őrsv. 40, Szigeti György cz. őrsv. 30, Czikai Zsigmond csend. 40, Tánpa Sándor csend. 30 és Vurdea László cz. őrm. 50 K-t;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
 Szélyes Mózes és Jubász István járásőrm. 30—30, Balgs István cz. őrm. 50, Springenszeisz György cz. őrsv. 60, Huszár János csendőr cz. őrsv. 40, Koltay Ferencz csend. cz. őrsv. 30, Ivicz Ferencz csend. 40 és Dhi Lajos csend. 30 K-t;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
 Vincze József járásőrm. 50, Bucsi József őrsv. 30, Cseke Ferencz őrsv. 40, Megyesi János őrsv. 30, Béla Mózes cz. őrsv. 60, Sümegi János cz. őrsv. 40, Nagy III. Sándor, Strabl József és Kalmár Imre cz. őrsv. 30—30, Tibanyi István csend. 40 és Gosztolánczi József csend. 30 K-t;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
 Tóth Ferencz cz. őrm. 40, Incze Márton cz. őrm. 30, Gencsi József cz. őrsv. 60, Bándi Dénes cz. őrsv. 30, Opra Pál csend. cz. őrsv. 50, Orosz Mihály csend. cz. őrsv. 40, Tausz Joákim csend. cz. őrsv., Csákány Mihály és Bitai Mózes csendőrök 30—30 K-t; végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
 Vigvári Imre és Molnár Lajos cz. őrm. 40—40, Kotán Ferencz és Kiss Gyula cz. őrm. 30—30, Hagymási Imre cz. őrsv. 60, Czinder János, Soós Mátyás és Rácz István cz. őrsv. 30—30, Kende Simon csend. cz. őrsv. 50 és Gyenes Gábor csendőr 30 K-t.

Névváltoztatás.

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:
 Luka Gedeon cz. őrsv. vezetéknevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 július 21-én 63,394/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Lukács”-ra változtatta.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:
 Ráduly Márton csendőr vezetéknevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 június hó 26-án 59,108/VI-a. számú engedélye alapján „Reményi”-re változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:
 Pirooska Vazul cz. őrm., Papp Erzsébettel, 1909 aug. 8-án, Csókfalván.

Molnár Vincze örsv., özv. Töreky Gáspárné, szül. Nagy Máriaival 1909 jul. 18-án, Jánosbázán.

Albert Sándor örsv., Vincze Annával, 1909 jul. 21-én, Nagybajomban.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Horváth István VIII. cz. örsv., Gulás Rozáliával, 1909 jul. 19-én, Vásárosgombón.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Kovács Ferencz cz. örsv., Gacsályi Etelkával, 1909 jun. 13-án, Porcsalmán.

Rejkó József cz. örm., Tóth Irénnel, 1909 jul. 27-én, Bodrogkeresztúron.

Keresztesi József cz. örsv., Szilágyi Zsuzsannával, 1909 aug. 1-én, Gyomán.

PÁLYÁZATOK.

Egy számfeljötti állás a komáromi tűzvérségi szertárnál. Fizetés 1200 korona évente, az évi 1680 korona fizetéssel járó, 1. fizetési osztályba való előléptetési várománynyal, szabályszerű szállításilletmény és 120 korona egyenruházati pótlék egyszer a mindenkorra. Feltételek: A német nyelvnek szóban és írásban való teljes tudása, jó kézírás. A tűzvérségi anyag alapos ismerete. Az irodai szolgálat ismerete. Három havi próbaszolgálat. Kérvények a komáromi tűzvérségi szertárhoz 1909. évi szeptember 15-ig.

Tizenöt gyalogrendőri és két lovasrendőri állás Szabadka szab. kir. városnál. Fizetés valamennyinél 650 korona és megfelelő egyenruha, a lovasrendőri állásnál ezenkívül 300 korona lótartási átalány. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Szabadka szab. kir. város polgármesteréhez 1909. évi szept. 1-ig.

Egy hivatalozolgai állás a vallás és közoktatásügyi ministerium számvonóegységénél. Kezdfizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. vallás- és közoktatásügyi ministerium számvonóegységének igazgatójánál 1909. évi szeptember hó 6-ig.

Egy hivatalozolgai állás a letenyei esetleg más m. kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 200 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a zalaegerszegi pénzügyigazgatóságához 1909. évi szeptember hó 10-ig.

Egy hivatalozolgai állás a rónaszéki m. kir. sóbányahivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Természetbeni lakás vagy

lakpénz 160 korona. Ruhailletmény 60 korona. 20 köbméter tüzfű és 50 kg. sójárándóság. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a rónaszéki m. kir. sóbányahivatal főnökéhez 1909. évi szeptember hó 11-ig.

Egy szolgai állás a budapesti m. kir. állatorvosi főiskola táj-higiénelaboratoriumánál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban, 6 havi próbaszolgálat. Kérvények a m. kir. állatorvosi főiskola rectori hivatalához 1909. évi szeptember hó 15-ig.

Egy kapusi állás a m. kir. állatorvosi főiskolánál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 200 korona. Magyar nyelv szóban és írásban, 6 havi próbaszolgálat. Kérvények a m. kir. állatorvosi főiskola rectori hivatalához 1909. évi szeptember hó 15-ig.

Egy irnoki állás a dunavecsei kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban, próbaszolgálat igazolása. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizaga. Kérvények a kalocsai kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi szeptember hó 9-ig nyújtandók be.

Egy iktatói esetleg más segéd és kezelői állás Fejérvármegyénél. Kezdfizetés 2000 korona. Lakpénz 630 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények Fejérvármegye alispánjához 1909. évi szeptember hó 10-ig.

Egy irnoki állás Baranya vármegyénél. Kezdfizetés 1400 korona. Lakpénz 640 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények Baranya vármegye főispánjához 1909. évi szeptember hó 11-ig.

Egy szolgai állás a bécai cs. éskir. consuli akadémiánál. Fizetés 1000 korona, 330 korona működési és 220 korona akadémiai pótlék. Természetbeni ruházat. Hat havi próbaszolgálat. Kérvények a bécai cs. és kir. consuli akadémia igazgatóságához 1909. évi szeptember hó 15-ig.

Egy irnoki állás a nagyváradi kir. ítélőtáblánál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 640 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a nagyváradi kir. ítélőtábla elnökéhez 1909. évi szeptemdor hó 5-ig.

Egy irnoki állás a sárkányi kir. járásbírósnál. Fizetés 1400 korona. lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat igazolása. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizaga. Kérvények a brassói kir. törvényszék elnökénél 1909. évi szeptember hó 7-ig.

Egy hivatalozolgai állás a németújvári m. kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságához 1909. szept. 15-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Szives tudomásul, hogy Honv. miniszter ur önagyméltósága által legujabban kiadott körrendelet sze-inti Köz-gazdálkodási pótlékban jelzett összes nyomtatványok és könyvek, teljesen a hivatalos minták és utasítás értelmében készítve, füzetekben valamint külön ivekben is, raktárunkon már készen kaphatók. Kérjük b. rendeléseiket.